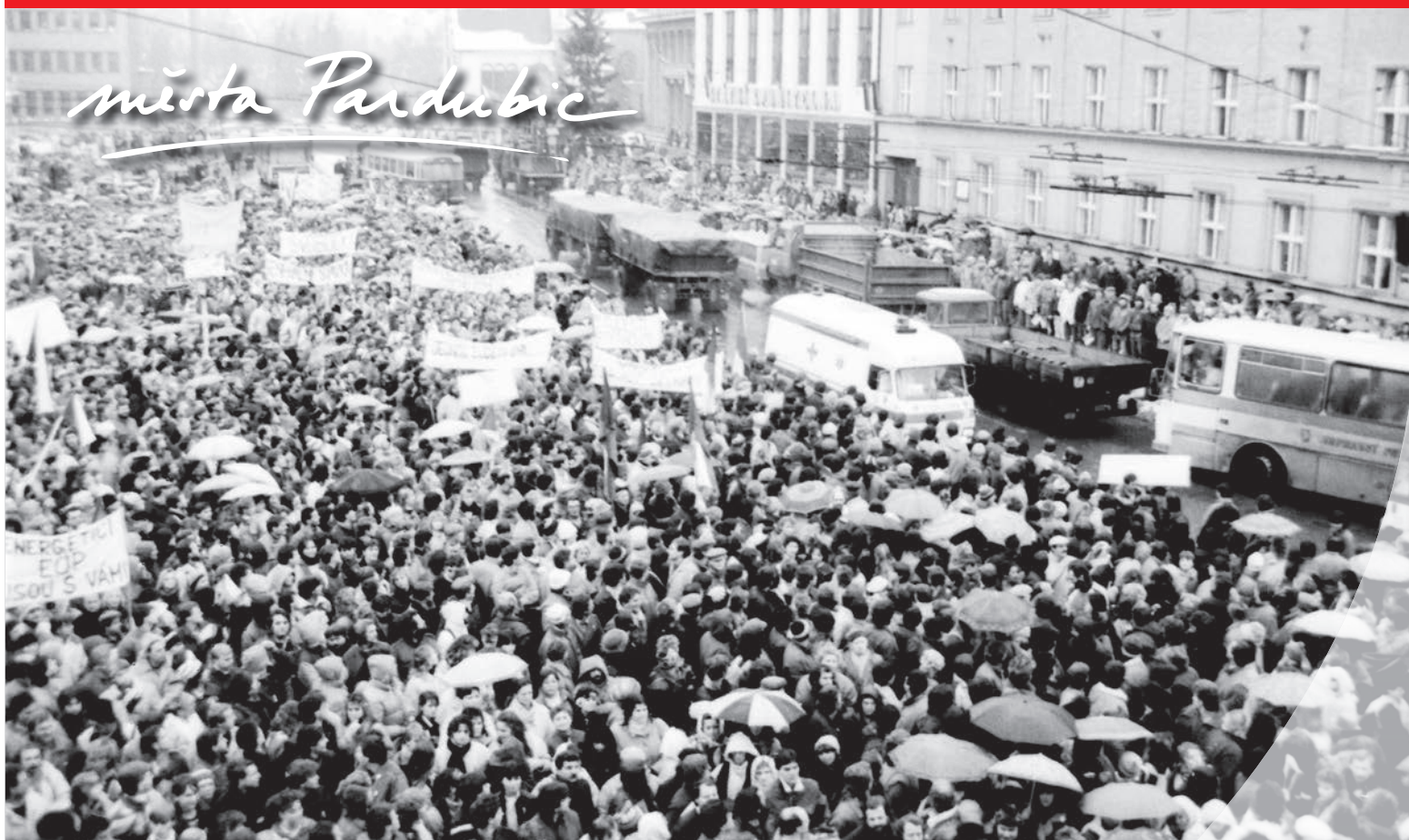

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

číslo 11 | listopad 2019

- 2** O čem se mluví... o svobodě a demokracii s ředitelem Paměti národa východní Čechy Tomášem Hellerem
- 3** Pardubice slaví 30 let svobody s Pamětí národa
- 3** Příprava rekonstrukce Záměčku je hotova
- 7** ITI vdechne Automatickým mlýnům nový život
- 10** Adventní trhy na Pernštýnském náměstí

Pardubice

O čem se mluví...

... o svobodě a demokracii s ředitelem Paměti národa východní Čechy Tomášem Hellerem

Demokracii je potřeba chránit a její hodnoty neustále připomínat. A letos obzvlášť – 17. listopadu si celá republika připomene kulaté výročí sametových událostí roku 1989. Pardubice si sametovou revoluci připomínají prostřednictvím řady přednášek, koncertů, besed a výstav, a to kromě finančního příspěvku organizátorům akcí především z pozice jejich koordinátora. Nejintenzivněji ale spolupracují s organizací Post Bellum, která spravuje projekt Paměť národa. O jakou spolupráci jde, přiblíží ředitel východočeské pobočky Tomáš Heller.

Jak budete letos v Pardubicích připomínat 30. výročí sametové revoluce?

30 měst České republiky slaví v listopadu pod heslem „Nezapomeňme“ 30. výročí sametové revoluce a 30 let od pádu komunismu. Pardubice jsou mezi nimi a získaly tak titul „Město Paměti národa“. Žáci pardubických škol při této příležitosti zaznamenali vzpomínky jedenácti pamětníků na události turbulentního 20. století ve městě. Studentská práce však rozhodně nepoputuje do šuplíku, nýbrž obohatí sbírku Paměti národa, ve které je v současné době téměř deset tisíc pamětnických svědectví na klíčové události 20. století.

Jaké děti se do projektu zapojily a jak se vlastně témata zpracovávají?

V Pardubicích je sbírali a zaznamenali žáci sedmi základních škol, které se připojily k projektu „Příběhy našich sousedů“. Úkolem žáků bylo vytipovat si pamětníka, kontaktovat ho a připravit si otázky. Následně se s ním sešli a vedli rozhovor, který zaznamenali na videokameru nebo diktafon. Natočené vzpomínky dále zpracovali, dohledali archivní údaje, zdigitalizovali fotografie a sepsali životopisy. Na slavnostní závěrečné prezentaci pak pamětníka dle vlastního uvážení představí veřejnosti. Tuto formu výuky soudobých dějin považujeme za nejpřirozenější, protože vyprávění hrálo a hraje velmi důležitou roli pro fungování společnosti, jelikož umožňuje předávání generačních zkušeností. A mezi-generační dialog se z našich životů bohužel vytrácí.

Příběhy našich sousedů realizujeme v Pardubicích po čtvrté a za tu dobu žáci zaznamenali vyprávění 39 pamětníků, jejichž příběhy obsáhly celé 20. století. Od první republiky po sametovou revoluci. Máme proto velkou radost, že i díky výborné spolupráci s městem Pardubice, včetně milých úřednic a úředníků, na které se nesmí zapomínat, je o projekt velký zájem. Školy se nám hlásí samy.

Jak jste vybírali zpovídané osobnosti a jejich příběhy?

Každý má svůj příběh. Paměť národa, potažmo projekt Příběhy našich sousedů, vyhledává jedinečné příběhy podle jednoduchého klíče: pamětníkům musely klíčové události 20. století zasáhnout do života a poznamenat ho. S těmito informacemi vyrazili studenti do ulic, ptali se, zjišťovali, až nakonec našli dle vlastního uvážení a pod vedením učitele toho „svého“.

Jak na projekt reagují sami žáci a kdy budou své projekty představovat?

Do projektu se žáci hlásí dobrovolně, a tak se prakticky nesetkáváme s negativními reakcemi. Na projektu je podle mě nejkrásnější, že právě průměrní a podprůměrní studenti v něm často nejvíce „vyrostou“, jelikož jim projekt dává možnost se realizovat a předvést. Žáci nejenom nabydou vědomostí, ale také je projekt naučí pamětníky pochopit. Výstupy

své práce budou pardubičtí žáci prezentovat 17. listopadu na symbolickém místě – v prostorách Východočeského divadla. Slavnostní prezentace bude otevřena veřejnosti a začne ve 14 hodin. 17. listopadu bude mít celé Česko příležitost vzpomenout na tisíce malých i velkých příběhů, které před třiceti lety utvářely dějiny. V 17:11 se rozezní zvony na církevních i civilních budovách v celé republice.

Ve spojení s organizací Post Bellum se letos objevuje motto Nezapomeňme. O co vlastně jde?

Jde o symbolické propojení 30 měst, které se následně staly městy Paměti národa, a právě kampaň #nezapomeňme je mottem, které města propojuje. Celé to vlastně vzniklo ve východních Čechách, díky východočeské pobočce, protože nás začaly oslovovat města a kraje, zda chystáme nějaký velký projekt k 30. výročí sametové revoluce. Tehdy jsem s radostí tuto informaci přivezl ke kolegům do Prahy, kde máme centrálu. Netrvalo dlouho a vznikl z toho nápad propojit 30 měst.

Proč bychom si podle vás vlastně měli připomínat 30 let od sametové revoluce?

Listopad 1989 nejsou jen přelomové události, které způsobily, že z Ústavy zmizel článek o vedoucí úloze strany. Jsou to také příběhy tisíců lidí, kteří přispěli svou odvahou a prací k tomu, že společenský tlak se stal pro tehdejší vládu a vedení KSČ neúnosný. Surový zásah pořádkových sil na Národní třídě v pátek 17. listopadu velké množství lidí opravdu rozhořčilo. Snad v každém městě se našel někdo, kdo záhy přemohl svůj strach nebo letargii a začal tisknout letáky nebo obcházet kolegy v podniku. S tím, jak se informace republikou šířily, začali se k původním aktivistům přidávat další lidé. Strach a rozhořčení se měnilo v horečnou a v pozdějších momentech i euforickou činnost. Členové tehdejších fakultních stávkových výborů vzpomínají, jak jim lidé tiskli ruce, nosili bábovky nebo půjčovali svá auta. Strojvedoucí a řidiči autobusů rozváželi balíky letáků do menších měst. Myslím, že bychom si sametovou revoluci měli připomínat právě kvůli té společenské soudržnosti, která je klíčová

pro naši společnou přítomnost a budoucnost. Máme být na co hrdí. Za 30 let jsme toho jako společnost dokázali mnoho. Něco se samozřejmě nepodařilo, přesto však byla sametová revoluce úspěchem. A na to bychom neměli zapomínat.

Jaké osobnosti byly podle vás v Pardubicích v době sametové revoluce klíčové?

Stejně jako po celém Československu to byli samozřejmě studenti, kteří svou energií a nadšením pomohli srazit ze židle toho komunistického molocha, jenž 41 let přál jen těm, kteří souzněli s vůlí strany anebo se tak alespoň tvářili. Pak to byli lidé jako disidentka a chartistka Jarmila Stibicová, Libor Kudláček, Vladimír Čech a další. V Pardubicích, ale i všude jinde by byla škoda mluvit pouze o klíčových osobnostech, protože úspěch sametové revoluce tkvěl v občanské solidaritě a sounáležitosti. A právě tu chceme kampaní Nezapomeňme připomenout. Kdo chce, může nejenom navštívit studentskou závěrečnou prezentaci 17. listopadu ve Východočeském divadle, ale také náš koncert Cesta ke svobodě, který připomene události před 30 lety ve východních Čechách. Koncert se koná 16. listopadu od 18:00 na Pivovarském náměstí v Hradci Králové a vítán bude každý bez rozdílu věku. Vstup bude zdarma.

Je podle vás svoboda a demokracie po třiceti letech opět ohrožena?

Ohrožena z vnitřních příčin může být svoboda pouze tehdy, když bude veřejnost pasivní. A soudě dle občanské energie, která se poslední roky v mírumilovných a sympatických konturách vynořuje, se mi zdá, že ona již zmiňovaná občanská sounáležitost a solidarita nevymizela a její střípky, či možná střepty, se ukazují v reakci na alarmující politické události. Sympatické jsou mi např. akce Milionu chvilék, protože se jedná o skutečný čin občanské společnosti. Lidé si začínají uvědomovat, že 30 let nás nedělí jenom od výročí sametové revoluce, ale i od pádu komunismu a komunistů, a právě fakt, že se bývalí kariéři komunisté a kádři dostávají na stupně nejvyšší, je velmi dobrý důvod, aby se občanská společnost ozvala. A kdy jindy než teď?

Radniční zpravodaj – periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 4. listopadu 2019. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 12/2019: 21. listopadu 2019.

Pardubice slaví 30 let svobody s Pamětí národa

Třicet měst České republiky oslaví v listopadu pod heslem „Nezapomeňme“ znovu získanou svobodu. Pardubice jsou mezi nimi a získaly tak titul „Město Paměti národa“. Žáci pardubických škol při této příležitosti zaznamenali vzpomínky jedenácti spoluobčanů na události turbulentního 20. století v našem městě. K oslavám se připojí celé Česko, a to rozeznáním zvonů 17. listopadu v symbolických 17 hodin 11 minut.

„Listopadové dění před třiceti lety jsem prožíval coby student střední školy. Vzpomínám na tu pospolitost a souznění napříč celou republikou. Vybavuju si, jak v podstatě ze dne na den začal tehdejší rozhlas hrát písničky, které byly do té doby zakázané, v médiích se

začaly objevovat názory a příspěvky, které by do té doby cenzor nedovolil publikovat. Dnes považujeme za naprosto přirozené říkat to, co chceme, co si myslíme, a nebojíme se, že za to budeme potrestáni. Dnes můžeme svobodně volit nebo třeba cestovat. Naše generace si toho dokáže vážit a uvědomujeme si, že demokracie a svoboda patří pro společnost k nejdůležitějším hodnotám, které však nejsou zadarmo a musíme se o ně starat a opečovávat je. K tomu musíme vést i mladou generaci, která život v demokratické společnosti považuje za věc naprosto přirozenou,“ řekl primátor města Pardubic Martin Charvát.

Město Pardubice participuje na řadě připomínkových akcí z pozice koordinátora.

„Na 30. výročí vzniku demokratického státu byla z rozpočtu města vyčleněna částka 400 tisíc korun, v rámci Programu podpory kultury byl vypsan tematický grant s alokací dalších 150 tisíc. Peníze putovaly pořadatelům výstav, koncertů, besed či autorům tematických publikací. S kolegy z radnice jsme vydali souhrnný přehled připomínkových akcí a vytvořili výstavu fotografií, která je k vidění až do konce listopadu před Východočeským divadlem. Zároveň jsme natočili videa s pardubickými osobnostmi na téma svoboda a demokracie a k naší radosti je využije většina školských zařízení ve městě do výuky,“ uvedl náměstek primátora Jan Mazuch.

Nejintenzivnější spolupráci město navázalo s Pamětí národa, která krom jiného zapojila mládež z Pardubic do svých projektů. „Jsme rádi, že pardubičtí žáci opět přispěli do sbírky Paměti národa jedinečnými příběhy svých sousedů a spoluobčanů. Vyprávění je totiž nejpřirozenější způsob učení a mezigenerační komunikace se vytrácí. A to je špatně. Stav společnosti totiž souvisí s naším vztahem k minulosti. Poznáním svých nejbližších, potažmo svých sousedů, si budujeme odpovědný vztah k sobě samým, naší společné přítomnosti a budoucnosti,“ vysvětluje ředitel Paměti národa Východní Čechy Tomáš Heller. „Velmi nás baví také

nová videa pro pardubické děti a studenty s výraznými pardubickými osobnostmi, tento způsob předávání sdělení považujeme za velmi dobrou a účinnou formou, jak dostat k dětem to podstatné – tedy na čem demokracie stojí, že je třeba si jí vážit a že zápas o udržení svobody a demokracie pro žádnou generaci nikdy nekončí,“ dodal Tomáš Heller.

Každé české město má své příběhy sametové revoluce. V Pardubicích je sbírali a zaznamenali žáci sedmi základních škol, které se připojily k projektu „Příběhy našich sousedů“. Úkolem žáků bylo vytvářet si pamětníka, kontaktovat ho a připravit strukturu rozhovoru. Následně se s ním sešli a vedli rozhovor, který zaznamenali na videokameru nebo diktafon. Natočené vzpomínky dále zpracovali, dohledali archivní údaje, zdigitalizovali fotografie a sepsali životopisy, popisuje práci žáků ředitel Paměti národa Heller. Výstupy práce budou žáci prezentovat 17. listopadu na symbolickém místě – v prostorách Východočeského divadla. Slavnostní prezentace bude otevřena veřejnosti a začne ve 14 hodin.

V neděli 17. listopadu bude mít celé Česko příležitost vzpomenout na tisíce malých i velkých příběhů, které před třiceti lety utvářely dějiny. V 17 hodin 11 minut se rozezní zvony na církevních i civilních budovách v celé republice.

Příprava rekonstrukce Zámečku je hotova

Město Pardubice ukončilo přípravu projektu „Rekonstrukce a modernizace Památníku Zámeček“. Finální podobu investičního záměru, včetně projektové ceny a vyčlenění prostředků na rekonstrukci v rozpočtu pro rok 2020, schválili zastupitelé města a stavba by mohla začít na jaře příštího roku. „Celkové náklady na tuto akci vyčíslil projektant na více než 33 milionů korun. Více než 21 milionů by měla činit dotace Evropské unie a příspěvek státního rozpočtu, kterou budeme čerpat prostřednictvím ITI Hradecko-pardubické aglomerace, zbývající část musí zaplatit město, ale toto pietní místo si to zcela jistě zaslouží,“ řekl primátor Pardubic Martin Charvát. „Památník Zámeček by měl být podle našich záměrů zrekonstruován do května 2021,“ dodal.

„V prostoru Památníku Zámeček chceme zachovat pietní charakter místa a vybudovat novou expozici, která bude připomínat nejen tragické osudy těch, kteří se

dokázali postavit zlu, ale také zlo samotné. Ve spolupráci s chystaným projektem Československé obce legionářské na oživení Larischovy vily, v jejímž sklepení trávili vězni poslední hodiny před popravou, na niž město přispěje 15 milionů korun, může vzniknout unikátní místo, které nemá v evropském kontextu obdoby. Díky evropským dotacím chceme v Pardubicích, na historicky velmi významném místě, vybudovat nadčasově řešený památník, který osloví nejen pamětníky a rodiny těch, kteří zde byli zavražděni, ale také další generace. Pomocí tohoto projektu chceme vrátit obsah slovům jako je vlastenectví, hrdinství, svoboda. Expozice památníku bude atraktivní a srozumitelná pro všechny generace, bude koncipována tak, aby návštěvníkům otevřela cestu k pochopení kořenů nacistické ideologie a rasové a národnostní nenávisti,“ přiblížil záměr Pardubic náměstek primátora Jakub Rychtecký.

Památník stojí na místě bývalé cvičné střelnice záložního policejního pluku Böhmen, kterou nacisté v létě roku 1942 proměnili na popraviště gestapa. Od 3. června do 9. července 1942 zde bylo popraveno 194 osob, jejichž těla byla zpopelněna a popel vysypán do Labe. V roce 1949 vznikl na místě popraviště památník, který chce město nyní zmodernizovat a zrekonstruovat a vybudovat zde místo, jež nebude pouze pietním územím, ale také mementem pro budoucí generace.

„Celé pietní území bude, na rozdíl od současnosti, celoročně přístupné, vstup na ně bude nově od ulice Průmyslová, kde bude také nově vybudované parkoviště pro návštěvníky za finančního přispění Foxconu. Stávající pomník bude samozřejmě zachován a zůstane dominantou, odstraněn bude stávající a nevyhovující objekt zázemí památníku, oplocení a některé drobné architektonické prvky. Základem nové podo-

by území národní kulturní památky bude podzemní expozice, která vzniká v novém muzejním objektu dle návrhu architektů Žalského a Podrážského ve spolupráci s historikem Vojtěchem Kynclem,“ popsal nejviditelnější změny náměstek Rychtecký.

Město v současné době jedná i o tom, kdo bude po rekonstrukci provozovatelem památníku. „Byli bychom rádi, kdyby jím byl Památník Lidice jako příspěvková organizace státu. Jednání budou pokračovat a věřím, že budou úspěšná. Paní ředitelka Martina Lehmannová je po celou dobu odborným konzultantem projektu, Památník Lidice má know how na provoz zavedeného muzea s orientací na válku a heydrichiádu. Připadá mi logické, aby Památník Zámeček provozoval subjekt, který spravuje památníky Lidice a Ležáky a má velký potenciál v oblasti společného marketingu a ticketingu,“ řekl náměstek Rychtecký.

Pardubice se staly zastávkou protidrogového vlaku

Na pardubickém vlakovém nádraží v říjnu opět „zakotvil“ Revolution Train, speciální multifunkční vlaková souprava, jejímž cílem je prevence proti drogám. V rámci dvoudenní akce

do něj mohla nastoupit široká veřejnost i děti, pro které byl pod vedením lektorů připraven zážitkový program přibližující rizika návykových látek včetně jejich dopadů na život.

„Každý rok se do projektu Revolution Train podle předem připraveného harmonogramu zapojují žáci osmých tříd základních škol zřizovaných městem Pardubice, pro které se program stal součástí výuky. Děti v tomto věku rády zkouší nové věci, zejména pod tlakem okolí, proto je nezbytné seznámit je s riziky spojenými s drogami a ukázat jim, proč je dobré se návykovým látkám vyhnout,“ popisuje význam tohoto projektu známého i v zahraničí náměstek pro sociální politiku, zdravotnictví a školství Jakub Rychtecký.

Návštěvníci mohli postupně procházet několika vagony, ve kterých se stali svědky autonehody, dostali se do drogového doupěte, ale i do vězení.

„Děti se vždy stávají nedílnou součástí příběhu, v němž zažívají různé emoce. Potom jsou díky tomu schopné udržet větší pozornost. Interaktivní programy jsou v porov-

nání s besedami a přednáškami tím efektivnějším způsobem, jak v jedinci zanechat silnější stopu,“ doplňuje náměstek Rychtecký s tím, že statutární město Pardubice tento projekt letos podpořilo částkou zhruba 180 tisíc korun.

Pardubice se k projektu letos připojily již potřetí. Projekt, který pořádá nadační fond Nové Česko, funguje již od roku 2015. Od té doby se k němu připojilo na 80 měst, a to nejen z České republiky, ale i z Německa, Slovenska, Polska či Rakouska. Cílem celého projektu je přitom šířit zejména mezi dětmi a mládeží zážitkovou formou povědomí o drogách a jejich dopadech.

Díky anonymnímu dotazníku, který Pardubice od fondu v brzké době obdrží, navíc bude mít město k dispozici podrobná data o tom, jaká je zkušenost mládeže s drogami, jakým způsobem mladiství tráví volný čas či jaké mají o drogách povědomí.

Kaleidoskop říjnových událostí

Jason Doyle zvítězil v 71. ročníku Zlaté přílby. Australan vybojoval tuto cennou trofej i loni a stal se tak osmým jezdcem v historii, kterému se obhajoba vítězství podařila.

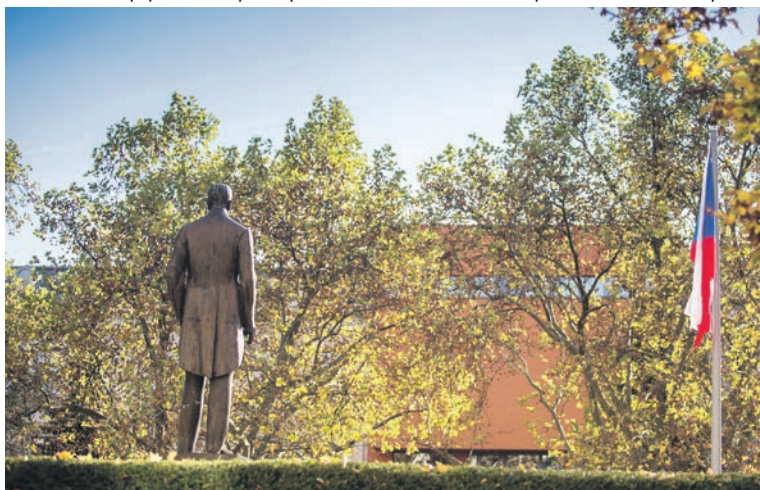
Pardubice připravily preventivní akci pro řidiče, jejímž cílem bylo ukázat nejen mladým motoristům, jaká rizika je na silnicích mohou potkat a jak na ně případně reagovat.

Vyvrcholením letošních městských slavností, které se nesly ve filmovém duchu, byl opět oblíbený lampionový průvod a velkolepá ohňostrojoá show nad řekou Labe. 26. ročník multižánrového festivalu znovu zpestřil pardubický podzim, nechyběly open-air koncerty, pouliční vystoupení, historická vozidla a spousta další zábavy.

129. ročník Velké pardubické vyhrál devítiletý hnědák Theophilos s žokejem Josefem Bartošem, když udržel vedení v cílové rovince před Strettonem a Chicnmem De Cotte.

28. říjen je v historii zapsán jako den vzniku samostatného, svobodného a demokratického státu a Pardubice si jej připomněly i letos u sochy prvního prezidenta T. G. Masaryka.

V Labské za arénou zmizí jednosměrný provoz

Od poloviny září platí u pardubické enteria areny v době konání nejrůznějších kulturních a sportovních akcí pozměněný parkovací systém. Motoristé již svá vozidla neodstaví podél ulic Sukova a Hradecká, vyhrazena jim naopak byla nová stání v ulicích Labská a U Stadionu, které během akcí v aréně fungovaly jako ulice jednosměrné. Po ověření systému v praxi zůstane ulice U Stadionu jednosměrná, do Labské se vrátí provoz v obou směrech.

„Každou změnu je třeba uvést do praxe, vyzkoušet, vyhodnotit a poté případně upravit. Jak se ukázalo, i navzdory automobilům odstave-

ným podél jedné strany ulice Labská v části za arénou je možné původní obousměrný provoz této komunikace zachovat a umožnit tak řidičům, aby se dostali z ulice Labská na Hradeckou i bez objíždění přes Sukovu třídu,“ popisuje mírné úpravy náměstek primátora pro dopravu Petr Kvaš. Ulice U Stadionu se tyto úpravy nedotknou, komunikace zůstane během akcí nadále jednosměrná a stejně tak zůstávají beze změny nově zavedené odstavné plochy.

Podle vyjádření náměstka navíc náhradní místa, i přes počáteční kritiku, splnila svůj účel – počet parkovacích

stání je zcela dostačující, doprava v centru klidnější. „Podle dat, která máme k dispozici, prozatím nebyla kapacita náhradních stání v rámci prvních tří domácích zápasů plně využita. Například během derby s Hradcem Králové, které bývá opravdu hojně navštěvované, zde zůstalo zhruba 50 míst volných. Nejen že se přesunem těchto parkovacích míst ze Sukovy a Hradecké ulice na přilehlé plochy kolem arény podařilo zklidnit dopravu v centru, podařilo se i plně nahradit kapacitu, na kterou byli zejména návštěvníci hokejových klání v aréně zvyklí,“ hodnotí čerstvě zavedené no-

vinky náměstek Kvaš s tím, že svůj podíl na maximálním využití náhradních parkovacích ploch má agentura, která na tato místa dohlíží a napomáhá k lepší organizovanosti a řazení jednotlivých vozidel bez zbytečně velkých rozestupů.

Návštěvníci arény mají od poloviny září k dispozici, kromě již vyznačených parkovacích míst, místa vyhrazená po jedné straně ulic Labská a U Stadionu a na přilehlých plochách města či Nadace pro rozvoj města Pardubic. Za parkování na těchto odstavných plochách zaplatí motoristé jednorázově 30 korun.

Město podpoří kluby zapojené do Sportovního parku Pardubice

Sportovní park Pardubice se stal nedílnou součástí letních prázdnin v krajském městě. Také díky účasti klubů napříč všemi sportovními odvětvími dětem každoročně nabízí od každého sportu něco, od těch bojových přes vodní a míčové až po atletiku. Město proto i letos tyto kluby podpoří dotací, kterou rozdělí mezi celkem 45 subjektů.

„Uspořádat akci v takovém rozsahu není lehký úkol, v Pardubicích se to však zejména díky sportovním klubům, trenérům a jejich ochotě věnovat svůj volný čas dětem daří již čtvrtým ro-

kem. Jednotlivé sportovní kluby, které pochopily, že je to pro ně nejlepší způsob náboru, v rámci parku zajišťují stanoviště a předávají dětem nutné základy jednotlivých sportů. Jedině tak může dítě zjistit, co by jej mohlo bavit, vyzkouší si vše na vlastní kůži a samo se může rozhodnout, čemu by se chtělo i nadále věnovat,“ podotýká náměstek primátora pro sport Jakub Rychtecký s tím, že všem sportovním klubům, tělovýchovným jednotám a dalším subjektům, které se letos programu Sportovního parku Pardubi-

ce účastnily a přihlásily se do tematické výzvy Programu podpory sportu, město pošle dotace v celkové výši zhruba 526 tisíc korun. Částka, jež je pro každý z pětačtyřiceti subjektů vyčleněna, se přitom odvíjí od počtu dnů, po které v parku připravovaly program a aktivně se věnovaly návštěvníkům. „Peníze jsou určeny na pokrytí nákladů spojených se Sportovním parkem Pardubice, jako jsou například nákup nejrůznějších sportovních pomůcek či opravy nebo obnova vybavení, které v klubech zůstává pro další využití,

letos se nám navíc podařilo výrazně zjednodušit administrativní záležitosti související s touto dotací,“ doplnil Rychtecký.

Pardubice od doby, kdy s pořádáním této několikadenní akce začaly, podporují sportovní kluby pravidelně, například loni mezi ně rozdělily částku přibližně 430 tisíc korun. Finanční podporu města každoročně získávají také tábory konané při Sportovním parku Pardubice, na jejichž organizaci bylo z městského rozpočtu v letošním roce uvolněno přes 90 tisíc korun.

Divadlo 29 v listopadu

Pražské nonverbální divadlo Wariot Ideal se rozhodlo sedět folklor až na kost a ohledat kořeny rituálu. Čekají nás snové a těžko interpretovatelné, zároveň však silné, překvapivé a vtahující obrazy. Hlubiny, jedna z vůbec nejlepších tuzemských inscenací roku 2018, se konečně představí pardubickému publiku ve čtvrtek 14. listopadu.

Zcela odlišnou poetiku bude mít scénický dokument Studia Hrdinů o Janu Patočkově, největším českém filosofu

moderní doby, a jeho roli při vzniku Charaty 77. Součástí jediného mimopražského uvedení bude i diskuze, které se mj. zúčastní filosof Jan Sokol a historik Petr Blažek. Diskuzi bude moderovat Petr Fischer. Inscenaci, ve které účinkují např. Miloslav Mejzlík a Stanislav Majer, uvedeme v pondělí 18. listopadu.

Hear Me! je putovní mezinárodní festival volné improvizace a jiné hudby. Letošní ročník se bude konat 22. a 23.

listopadu v Pardubicích a v exkluzivní české premiéře se na něm představí superskupina The End v čele se světově respektovaným saxofonistou Matsem Gustafssonem nebo německá velmi energická kapela Don Vito.

Kapela -123min. vydává po 10 letech novou desku, kterou představí živě 29. listopadu i v Pardubicích. Album nazvané Les je hudební bonboniérkou, v níž se mísí soul, rock, pop, ethno, nová hudba a funk.

V pátek 6. prosince přivítáme v Divadle 29 dva projekty, které zcela odlišným způsobem experimentují s odkazem folku a country. Dvojice Šimanský – Niesner propadla kouzlu staré americké kytarové školy, projekt Wabi Experience svérázně vytváří elektronické skladby z mikrosamplů písni Wabiho Daňka.

Podrobný program najdete na stránkách www.divadlo29.cz.

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Český rozhlas Pardubice vás zve na Zálety

Český rozhlas Pardubice zve své posluchače na veřejné natáčení pořadu „Zálety Aleny Zárybnické“. Pozvání tentokrát přijal Ivo Jahelka – advokát, popularizátor práva, folkový písničkář a ky-

tarista, příležitostný herec, známý také jako „zpívající právník“. Pro velký zájem diváků jsme natáčení pořadu přesunuli do Domu techniky na náměstí Republiky v Pardubicích. Natáčení se uskuteční

v pátek 29. listopadu od 18 hodin. Pravidelný pořad „Zálety Aleny Zárybnické“ si můžete poslechnout každou neděli v 9.04 hodin na vlnách Českého rozhlasu Pardubice.

Vstupenky je nutné si rezervovat na telefonním čísle 221 554 820 nebo 221 554 801. Vstupné pro rezervované vstupenky je i tentokrát zdarma.

Romana Oulická, ČRo Pardubice

ITI vdechne Automatickým mlýnům nový život

Dalších devět projektů za více než půl miliardy korun získalo podporu z ITI Hradecko-pardubické aglomerace. Řídicí výbor se na svém jednání rozhodl podpořit například výstavbu nového dopravního terminálu v Chlumci nad Cidlinou, tři inovační projekty špičkových regionálních firem, jako jsou ELDIS a ELLA-CS, a především čtyři projekty, které v následujících letech promění bývalý areál Automatických mlýnů v Pardubicích na centrum kultury a vzdělávání. Projekty Centrální polytechnické dílny, Automatické mlýny – silo a parter, Galerie města Pardubic a Obnova Winternitzových automatických mlýnů pro krajskou galerii mají možnost čerpat z ITI až 447 milionů korun. „Všem čtyřem projektům se již podařilo získat pravomocné stavební povolení a Řídicí výbor ITI jim tak mohl vydat kladné stanovisko. Věřím, že se všem žadatelům podaří úspěšně dokončit i poslední fázi přípravy náročných projektů a zahájit stavbu v příštím roce. Plných 447 milionů korun ovšem mohou projekty čerpat pouze ve chvíli, kdy se nám podaří navýšit

alokaci pro oblast památek, o které vyjednáváme s Ministerstvem pro místní rozvoj,” říká předseda Řídicího výboru a primátor Pardubic Martin Charvát.

Automatické mlýny jsou ukázkovým příkladem integrovaného projektu, a to nejenom v České republice. „Díky rezervaci prostředků ve Strategii ITI mohou být zrealizovány čtyři projekty třech žadatelů. Unikátní je ale především kombinace různých finančních zdrojů, které pomohou revitalizovat zchátralý brownfield v centru města. Jedná se o prostředky z Evropské unie, státního rozpočtu, města Pardubic, Pardubického kraje a soukromého subjektu. Nejenom díky těmto faktorům je projekt prezentován Českou republikou a Evropskou komisí jako ukázkový příklad tzv. integrovaných územních investic v Evropě,” vysvětluje manažer ITI Miroslav Janovský.

Dalším významným podpořeným projektem je výstavba nového dopravního terminálu v Chlumci nad Cidlinou. Chlumci se po dlouhých letech příprav podařilo vyřešit složité pozemkové vztahy a z ITI může čerpat téměř 27 milionů korun.

„Jedná se o zcela zásadní projekt našeho města. Všechno bude zbrusu nové. Celkem by mělo vzniknout 150 parkovacích míst oproti stávajícím devadesáti. Autobusové nádraží projde modernizací, zastávky autobusů budou mít bublinové zastřešení, budou umístěny moderní stojany pro kola, kamerové zabezpečení nebo nový informační systém. Vše máme projednané i se Správou železniční dopravní cesty, která na náš terminál naváže rekonstrukci budovy vlakového nádraží,” vysvětluje starosta Chlumce nad Cidlinou Miroslav Uchytíl.

Také tento projekt je další ukázkou integrované investice, tentokrát v oblasti dopravy. „Jedním z našich hlavních cílů je zkvalitnit využívání veřejné dopravy v území aglomerace. Proto jsme se mimo jiné zaměřili na budování nových dopravních terminálů. Z ITI jsme již podpořili čtyři – terminál v Přelouči je dokončený, staví se v Chrudimi a Jaroměři, v Chlumci by se mělo začít do konce roku. To ovšem není vše. Příští rok máme připravenou velkou výzvu, kde budou o dotaci usilovat dva

terminály v Pardubicích a jeden v Hradci Králové,” dodává Miroslav Janovský.

Hradecko-pardubická aglomerace rozděljuje přibližně 3,7 miliardy korun. Od roku 2016, kdy byly vypsány první výzvy, již bylo podpořeno 121 záměrů, které také úspěšně prošly hodnocením a získaly 2,9 miliardy korun. Zcela dokončeno již bylo 39 projektů, které čerpaly 435 milionů korun. Členové Řídicího výboru ITI ale na posledním jednání museli tři projektové záměry vrátit žadatelům k dopracování a jeden projekt dostal negativní rozhodnutí.

Řídicí výbor také schválil harmonogram výzev pro rok 2020, kdy by měly být vypsány výzvy na zbývající volnou alokaci. „Zbývá nám vyhlásit výzvy na zhruba 600 milionů korun. Kromě zmíněných dopravních terminálů máme připravené výzvy například pro základní školy, inteligentní dopravní systémy, cyklostezky a podnikatele. Aktuálně nám běží také velká výzva na zlepšení dodávek pitné vody, jejíž vyhodnocení bude dokončené ještě v průběhu tohoto měsíce,” dodává primátor Martin Charvát.

Hokejovou arénu do konce roku dvakrát obsadí filharmonici

Světová podívaná míří do Pardubic

Nejslavnější přírodovědný televizní kanál National Geographic připravil pro diváky z celého světa opravdu unikátní a dechberoucí zážitek. Od jara 2018 uvádí po velkých světových arénách hodinu a půl dlouhou show, která se silně dotýká divákových smyslů a emocí.

Zcela originální a nové záběry čisté panenské přírody a divokých zvířat

na velkoplošné projekci, doprovázené 100členným živým orchestrem!

Pod taktovkou Filharmonie Hradec Králové divák uslyší okouzlující tóny symfonie z dílny světově proslulého filmového skladatele Hanse Zimmera, dále Austina Fraye a Andrewa Christiho.

Produkční a marketingová agentura Máša agency nabízí Východočechům tento nezapomenutelný zážitek.

Podívaná, rozdělená do pěti částí na Moře – Pobřeží – Pevnina – Hory – Nebe, je vhodná pro rodiny s dětmi. Je to jeden z nejkrásnějších způsobů, jak můžete svým dětem ukázat krásy naší Země a naučit je lásku k přírodě – protože naše planeta si to zaslouží.

Představení startuje v 18:00 dne 15. prosince v pardubické hokejové hale enteria arena.

Klusymfonie v aréně

Tomáš Klus s Cílovou skupinou a Janáčkovou filharmonií Ostrava míří do Pardubic. V úterý 3. 12. 2019 v 19:30 vystoupí v enteria areně v Pardubicích. Představí jedinečný projekt, který vznikl propojením zdánlivě odlišných žánrů.

Spolupráce Tomáše Kluse a jeho kapely Cílová skupina s Janáčkovou filharmonií Ostrava začala již v loňském roce. Společně vystoupili na vícero akcích v rámci České republiky, pokaždé se setkali s vynikající reakcí publika, a tak přišla myšlenka na pokračování velmi úspěšně započaté spolupráce. Díky tomu bylo natočeno první společné album Klusym-

fonie s písněmi Tomáše Kluse v aranžích pro symfonický orchestr a zároveň tento hudební skvost vyráží na tour.

Autorem nevšedních aranžů písní na albu Klusymfonie, včetně dosud nikdy nehraných úprav novinek z alba Spolu, je člen Cílové skupiny, skladatel a baskytarista Jan Lstibůrek. Postaral se také o aranže na první společný koncert s Janáčkovou filharmonií Ostrava a tehdy poznamenal: „Absolutní volnost, kterou jsem pro tvorbu symfonických aranžů od Tomáše dostal, je skvělá a zároveň zavazující. Snažili jsme se na skladby podívat novou optikou. Ne jenom připsat další nástroje, ale většinu písní nově vystavět tak, jako kdyby přímo pro setkání Cílové skupiny s Janáčkovou filharmonií vznikala. Album se v prodeji objeví v průběhu listopadu zároveň s připravovaným turné.

Diváci v pardubické enteria areně se mohou těšit na nevšední kulturní zážitek, který je připraven pro každého, kdo si rád poslechne něco zajímavého, netradičního a překvapivého. Pro velký zájem fanoušků byl v Ostravě spuštěn předprodej vstupenek na předaný koncert.

Velká pardubická přilákala miliony diváků

Druhá říjnová neděle dle tradice patří legendárnímu dostihu. Letošní 129. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou doprovázelo slunečné počasí, a tak během víkendového festivalu pardubické závodiště navštívilo více než pětadvacet tisíc lidí. U televizních obrazovek vrchol české

překážkové sezony sledovalo na 2,1 milionu diváků.

Fanoušci dostihů prosázeli na 19 milionů korun, a to jak přímo na závodišti, tak i přes online sázky. Diváci nejvíce věřili vítězi loňského ročníku, hnědákovu Tzigane du Berlais. Obhájce vítězství ale skončil už na Taxisově

příkopu, kde zakopl o jiného vítěze Velké pardubické – Ribelina z roku 2015. Na startu dostihu byla dvacítky koní včetně reprezentanta z Velké Británie jménem Rathlin Rose. V sedlech koní byli jezdcí z České republiky, ale i ze Slovenska, Francie, Velké Británie, Švédska a Bulharska. Angličan Thomas Garner měl jen malý kousek, aby se po pětadvaceti letech stal zahraničním vítězem. S českým odchovancem Strettonem totiž ještě v polovině cílové roviny vedl, pak je předstihl temperamentní Theophilus připravovaný trenérem Josefem Váňou. Pod žokejem Josefem Bartošem, který už Velkou pardubickou vyhrál v letech 2006 a 2008, tak udělal radost na 120 majitelům – členům syndikátu Dostihový klub iSport – Josef Váňa.

Mítink ale není jen o Velké pardubické, jsou tu další špičkové dostihy. V nich se dařilo především žokeji Jaroslavu Myškovu a jeho manželce, trenérce Štěpánce z Valů u Přelouče. Zvítězili hned ve dvou dostizích, které jsou po-

važovány za přípravu na Velkou pardubickou – v Ceně Vltavy a v Ceně Labe.

V roce 2019 se na pardubickém závodišti uskutečnilo devět dostihových mítinků, čtyři z nich patřily kvalifikačním dostihům na Velkou pardubickou. V září se navíc slavil i Evropský den koní, který naznačil už i rok 2020. Pardubice se v rámci sítě evropských koňských měst Euro Equus stanou „hlavním městem koní“.

Letošní sezona ale nebyla jen o dostizích. Druhou největší akcí byla srpnová výstava Koně v akci s prezentací všech možných plemen koní. Na závodišti se konaly také soutěže koňských spřežení či tzv. military – závody všestranné dovednosti koní a několik festivalů. Na podzim ještě závodiště čeká extrémní překážkový běh Taxis Gladiator Race a pak už nastane zimní sezona. Od prosince se bude Pardubickém závodišti opět bruslit. A pokud napadne sníh, tak i lyžovat na travnatém oválu dostihové dráhy.

Z letiště startuje nová pravidelná linka Pardubice – Kyjev

Třikrát týdně od zimního letového plánu a od prosince až čtyřikrát týdně spojuje Pardubice a Kyjev nová pravidelná letecká linka. Z pardubického letiště Jana Kašpara ji od 22. října 2019 zajišťuje letecká společnost Skyup.

Pravidelná linka Pardubice – Kyjev nabízí přímé spojení do Kyjeva a následně umožní další spojení do celého světa. Svůj pravidelný provoz zahájila společ-

nost SkyUp v říjnu inauguračním letem, spojeným se standardním ceremoniálem, kterým je průjezd letadla vodní slavnobránou. Slavnostního aktu se zúčastnili zástupci obou akcionářů, pardubického kraje a města Pardubic, velvyslanec ukrajinské ambasády, zástupce letecké společnosti SkyUp a další obchodní partneři letiště. Spojení mezi Pardubicemi a hlavním městem Ukrajiny zajistí letecká

společnost letadly typu B 737-800 „Jsme rádi, že se podařilo otevřít nové přímé spojení s evropskou metropolí a otevřít tak cestujícím brány dál do celého světa,“ uvedla ředitelka letiště Jana Kašpara Hana Šmejkalová. Doba letu mezi oběma destinacemi je zhruba hodina a půl. „Lety mezi Pardubicemi a Kyjevem budou do prosince letošního roku uskutečňovány třikrát týdně. Poté čtyřikrát,

díky velkému zájmu ze strany cestujících i cestovních kanceláří. Zásluhou nového dopravce očekáváme, že se počet odbavených cestujících v letošním roce oproti původnímu předpokladu zvýší přibližně o 10 000 cestujících,“ vyčíslila další směr ředitelka letiště Šmejkalová.

Informace o letu najdou cestující jak na stránkách provozovatele linky a pardubického letiště, tak i u prodejce letenek.

Divadlo láká na nový INprojekt, Noc divadel i GRAND Festival smíchu

Cyklos scénických čtení INprojekty, který už téměř deset let prezentuje zbrusu nové divadelní texty, tentokrát ve světové premiéře představí hru Antonína Jiráčka Ribstol, která se jako jedna z mála věnuje tématu sametové revoluce. Uvedením této hořké absurdní komedie se Východočeské divadlo připojí k oslavám 30. výročí pro naši zemi výsostně důležité události.

„V pražském humanitně zaměřeném akademickém ústavu se scházejí vědeckí pracovníci na odborovou schůzi. Podává se občerstvení a probíhá i školení, jak se zach-

vat při návštěvě krajanů z USA. Z obvyklé targie účastníky vytrhne až zcela nečekaný návrh jednoho z kolegů – umístit na vědecké pracoviště ribstol – který navíc padne, jak se později ukáže, v předvečer samotné sametové revoluce,“ prozrazuje zápletku dramaturgyně Anna Hlaváčková.

V režii Adama Doležala, jenž ve Východočeském divadle před třemi lety uvedl inscenaci vztahové komedie Sexy prádlo, budou hrát Dagmar Novotná, Petra Janečková, Eliška Lásková, Jan Musil, Ladislav Špišner a Radek Žák. Premiéra, která se uskuteční v pondělí 11. listopadu na Malé scéně

ve dvoře, nabídne i diskusi s tvůrčím týmem a autorem hry.

Třetí listopadový víkend se Východočeské divadlo tradičně připojí do programu Noci divadel, která je součástí celoevropského projektu European Theatre Night. „Ve všech prostorách divadla bude probíhat soutěž, v rámci níž si účastníci vyzkouší své znalosti o inscenacích a našem hereckém souboru. Ti odvážnější se také budou moci postavit na jeviště a vyzkoušet si hraní, zpět či tanec, podle toho, na co si kdo troufne. To vše pod vedením našich herců, kteří jim budou nápomocní. A pokud bude

zájem, ředitel divadla Petr Dohnal provede všemi zákoutími divadla, včetně dílen,“ láká na mimořádnou akci dramaturgyně Jana Uherová. Pardubická Noc divadel odstartuje v sobotu 16. listopadu ve 21.00 hodin po repríze komedie Velká bankovní loupež.

Závěrem Východočeské divadlo upozorňuje na spuštění prodeje vstupenek jubilejního 20. ročníku GRAND Festivalu smíchu, který budou Pardubice hostit od 20. do 27. ledna 2020. Vstupenky na festivalové tituly budou uvolněny do prodeje v pondělí 11. listopadu, program je uveřejněn na www.vcd.cz nebo www.festivalsmichu.cz.

Počet účastníků ve sběru bioodpadu ve městě stále stoupá

Zájem o biopopelnice v Pardubicích nepolevuje a počet hnědých nádob u rodinných domů na území Pardubic a v přilehlých obcích stále stoupá. Loni Pardubice zaznamenaly na 3 000 domácností, které se zapojily do sběru biologicky rozložitelného odpadu. V rámci projektu, jenž byl spuštěn před více jak deseti lety, město ocenilo dalšího jubilanta.

„Těší mě, že i navzdory období sucha, se kterým se v poslední době potýkáme a kvůli němuž množství bioodpadu pochopitelně klesá, mají naši obyvatelé o získání těchto hnědých popelnic stále zájem. Odpad ze zahrad, ať už mluvíme o listí, trávě či dalších biologicky rozložitelných surovinách, díky tomu nekončí

v popelnicích a vrací se v podobě kompostu zpět do přírody,“ konstatuje náměstkyně pro životní prostředí Helena Dvořáčková.

Přihlášeným s pořadovým číslem 3 500 se stal pan Kouba z pardubické městské části Dubina, který od zástupců města a Služeb města Pardubic převzal nejen hnědý kontejner na bioodpad, ale také mobilní telefon a poukaz na odběr 2 000 kilogramů kvalitního kompostu včetně dopravy. „O tom, že se zapojím do sběru bioodpadu, jsem přemýšlel už dlouho. Nakonec jsem tak učinil zejména díky své sousedce, která mi poskytla leták se všemi potřebnými kontakty, takže jsem si vzal telefon

a hned jsem si popelnici objednal. A to jsem ani nevěděl, že nějaká takováto soutěž probíhá,“ sděluje pan Kouba, pro kterého je to prý v jeho osmdesáti letech první výhra.

Kontejnery na ukládání bioodpadu město zájemcům zapůjčuje bezplatně, přičemž svoz těchto popelnic každou domácnost vyjde na 300 korun ročně. Zbylé náklady pak hradí město, jež letos dotuje svoz bioodpadu částkou téměř 4 miliony korun. Sběr zeleného odpadu navíc účastníkům projektu nabízí jeden benefit v podobě 50 kilogramů kompostu, které si mohou zdarma odvést z dražkovické kompostárny. Právě zde totiž vytríděný biologický odpad končí,

aby následně posloužil k dalšímu využití. V loňském roce přitom kompostárna Dražkovice přijala téměř 3 000 tun biologicky rozložitelného odpadu, přičemž zhruba polovina z toho je výsledkem práce pardubických občanů.

Projekt separace bioodpadu Pardubice zahájily v roce 2007 a kromě domácností jsou do něho zapojeny také pardubické mateřské a základní školy zřizované městem. Mimo to mohou obyvatelé Pardubic biologicky rozložitelný odpad ukládat i na sedmi sběrných dvorech. Zájemci, kteří hnědý kontejner ještě nemají a rádi by si o něj zažádali, tak mohou učinit na stránkách města www.pardubice.eu.

Pardubický podnikatelský inkubátor pomáhá

Pardubický startup České bedýnky navštívil na konci letních prázdnin světový veletrh NorthAsia Expo v čínském městě Changchun, kde firma několik dní prezentovala svoje produkty a regionální lahůdky české provenience. Za podpory Pardubického podnikatelského inkubátoru (P-PINK), který je zřizovaný mj. i městem Pardubice a se kterým město

Pardubice spolupracuje na projektu Tech Revolution, se České bedýnky vydaly na náročnou obchodní pouť do geograficky a kulturně vzdálené země, aby zde našly nové obchodní příležitosti, partnery a zákazníky.

Šance prezentovat svůj byznys na Dálném východě se pochopitelně nenabízí každý den. Toho si byla plně

vědoma majitelka Českých bedýnek, Eva Urbanová, když se rozhodovala o tom, zda má cestu do Číny podniknout. Jedním z klíčových faktorů pro rozhodnutí o absolvování obchodní cesty byla skutečnost, že majitelku Českých bedýnek na její cestě podpoří svou přítomností její dlouhodobý mentor Jirka Janků, zkušený podnikatel, investor a mentor P-PINK, se kterým Eva Urbanová pravidelně spolupracuje v rámci jejího působení v programu „odPINKni se“, jenž je mj. určen pro začínající či zavedené podnikatele potřebující pomoc s vlastním podnikáním.

„Spolupráce P-PINKu a paní Urbanové je dle mého ukázkou vzorové pomoci při rozjezdu podnikání. České bedýnky jsou jednou z mnoha podnikatelských aktivit, u jejichž startu a rozjezdu byl a je P-PINK. Je to podaná pomocná ruka,

kteřou prostřednictvím P-PINKu podává i město Pardubice podnikatelským aktivitám,“ komentuje aktivity P-PINKu primátor Pardubic Martin Charvát.

České bedýnky s.r.o. nabízejí svým zákazníkům výběr z těch nejlepších a nejkvalitnějších regionálních výrobků a lahůdek, které jsou baleny do voňavých, bytelných, ale přesto stylových bedýnek. Na tyto bedýnky je možné dle přání zákazníka gravírovací metodou vypálit jakékoliv logo firmy nebo třeba hezké věnování v podobě textu, který může být do bedýnky vypálen v jakémkoliv jazyce. „To byla ostatně jedna z prvních otázek čínských zájemců o České bedýnky, zda lze do hladkého dřeva gravírovat také v čínském znakovém jazyce.“ dodává s úsměvem majitelka Českých bedýnek Eva Urbanová.

Robin Langer, P-PINK

Město zaplatí nový přístroj pro oční operace

Město Pardubice i letos přispěje pardubické nemocnici na přístrojové vybavení. Zastupitelé ve čtvrtek schválili uvolnění tří milionů korun z Programu podpory v sociální a zdravotní oblasti. Město přispívá na přístrojové vybavení nebo na drobnější investice nemocnici každoročně.

„Je to jedna z mála možností, jak můžeme přispět ke zvýšení komfortu i kvality služeb poskytovaných občanům Pardubic. Letos nás nemocnice požádá-

la o dotaci na operační oční mikroskop pro oční oddělení pardubické nemocnice, který výrazně zlepší podmínky pro práci lékařů. Například loni nemocnice z dotace města ve výši rovněž tři miliony korun nakoupila techniku pro urologické oddělení,“ řekl náměstek primátora pro sociální politiku a zdravotnictví Jakub Rychtecký.

V předchozích letech pardubická nemocnice pořídila díky podpoře města například nový systémový operační stůl pro centrální operační sály, přístroje pro

ORL kliniku, nový perimetr a kraniotom, který se využívá při neurochirurgických operacích a podobně.

„Těší mě, že právě v roce, kdy doc. Iserle slaví neuvěřitelné sté narozeniny, město Pardubice podpoří nákup přístroje pro oční oddělení pardubické nemocnice, jehož byl dlouholetým primářem. Toto pracoviště navíc patří počtem pacientů odoperovaných pro šedý zákal mezi první deset v České republice,“ říká radní města Pardubic Vít Ulrych.

Mikroskop, jehož pořizovací cena je 4 300 000 korun, slouží pro osvětlení a zvětšení operačního pole a na podporu vizualizace při postupech v oblasti oftalmologie. Lze jej využít pro chirurgické postupy na předním a zadním segmentu oka. Součástí operačního mikroskopu je navigační systém. „Stávající operační mikroskop je již morálně a technicky zastaralý, bez možnosti navigace,“ vysvětlil důvod nákupu Vít Ulrych.

Pardubické vánoční trhy 2019

Pernštýnské náměstí v Pardubicích i tento rok nabídne všem příznivcům sváteční pohody oblíbené vánoční trhy. Adventní čas a přípravu na nejkrásnější svátky v roce si na malebném, starobylém rynku můžete vychutnat nejlépe se svou rodinou či přáteli, neboť advent by měl být především čas poklidného sdílení radosti a setkávání s blíznými.

Vkusně nazdobené náměstí, bohatá nabídka občerstvení i samotné rozmanité vánoční zboží vám společně s kulturním programem jistě poskytne to správné adventní rozpoložení.

A pokud „přicválá Martin na bílém koni“, snad nám přinese i trochu té poetické romantiky, spojené s vysněnými Vánoci na sněhu.

V rámci doprovodného programu budete mít možnost poslechu tradičních vánočních koled, představí se dětské umělecké soubory, chybět nebudou také rockové a folkové kapely. Vánoční trhy mají přirozeně i charitativní rozměr, proto dostanou prostor i dobročinné organizace.

Připomenout si budete moci i folklorní zvyky, adventní obyčeje či dnes již polozapomenutá řemesla. Ve vybraných časech se budou promítat osvědčené české filmy, a to v rámci Vánočního kina.

Děti jistě přivítají Ježíškovu poštu, kam mohou uložit svá nejtajnější vánoční přání, poté rovnou nasednout do Polárního expresu, přistaveného přímo na Pernštýnském náměstí, a dopřát si nezapomenutelnou jízdu.

Trhy nabídnou celou řadu tradičních gastronomických pochutin, ať už určených k přímé konzumaci nebo jako doplněk ke sváteční tabuli. Nebudou chybět trdelníky, sýrové speciality, kvalitní uzenářské výrobky, několik druhů vánočního punče, medovina, či různé destiláty z nabídky tuzemských malovýrobců.

Rozsvícení vánočního stromu na Pernštýnském náměstí proběhne **1. prosince 2019 v 17:00 hodin.**

Pardubické vánoční trhy se budou v tomto roce konat denně **od 30. listopadu 2019 do 23. prosince 2019.** Minimální otevírací doba trhů bude **pondělí až čtvrtek od 11:00 do 18:00, pátek a sobota od 11:00 do 20:00, neděle od 11:00 do 18:00.**

Těšíme se na vaši návštěvu.

Chystá se další jarmark pro onkologicky nemocné děti

Zveme vás na druhý ročník charitativního vánočního jarmarku pro onkologicky nemocné děti! Konat se bude opět o první adventní neděli 1. 12. od 10 do 18 hodin v hudebním sále pardubické radnice a nabídně spoustu krásných výrobků, jež vytvořila parta holek z Pardubic a řada skvělých a šikovných lidí, kteří se rozhodli pomoci dětem. Nabídneme vám ještě větší nabídku výrobků než vloni – to vše je, věřte, tvořené s láskou už od jara.

Přijďte nakoupit vánoční dekorace, dárky pro rodinu nebo milé drobnosti pro vaše

známé. Atmosféra byla loni báječná, výtěžek 223 000 korun fantastický (vše bylo posláno na transparentní účet Nadačního fondu Šance onkoláčkům), určitě si s námi i tuhle adventní neděli skvěle užijete! Akci podpořilo a záštitu poskytlo město Pardubice, mnohokrát děkujeme.

Jsou věci, které mají smysl. Charitativní jarmark pro nemocné děti je toho důkazem! Všechny vydělané peníze poputují opět do poslední koruny na účet fondu pro malé marody. Držíme jim palce!

Alena Bukačová, pořadatelka akce

Vášeň s tangem a vzpomínka na listopad 89

Listopad 1989 – doba, jejíž připomínka je nezbytností rok co rok. Obzvláště pak letos, 30 let poté, v době, kdy o málo víc než jedna generace vyrůstá ve svobodě. Významnou roli tehdy sehráli studenti, připomínka sametové revoluce tak na akademickou půdu určitě patří. Komorní filharmonie Pardubice pořádá ve spolupráci s Univerzitou Pardubice 15. listopadu od 19 hodin v Aule Arnošta z Pardubic tradiční koncert při příležitosti Dne boje za svobodu a demokracii (letos již po osmnácté). Koncert zahájí suita Vladimíra Popelky sestavená z písní Karla Kryla, Jindřicha Brabce, Jaroslava Hutky a Jaromíra Vomáčky: Pamatuj – písně naděje a beznaděje. Vesměs

známé písně připomenou také doby, které nebyly naplněny optimismem a radostí. Následovat bude violový koncert D dur Carla Stamitze. Sólově se v něm představí přední česká violistka Kristina Fialová, koncertující po celém světě, hrající na italskou violu Carlo Antonio Testore – Contrada 1745. Slavnostní večer uzavře poslední ze symfonií Wolfganga Amadea Mozarta Jupiter, která v posluchačích už od prvních taktů probouzí pocit čehosi mimořádného. Koncert nazvaný Studenti za svobodu a demokracii diriguje šéfdirigent orchestru Stanislav Vavřínek.

I další listopadový koncert KFP se uskuteční v aule pardubické univerzity.

Ve středu 20. listopadu v 19 hodin se posluchači můžou těšit na Vášeň s tangem. Druhý z koncertů cyklu Máme hosty přiblíží fenomén argentinského tanga v mnoha podobách. Hostem bude jedinečné uskupení pěti vynikajících instrumentalistů – Escualo Quintet. Tento charismatický soubor je co do nástrojového obsazení identický s kvintetem legendárního argentinského hudebníka a skladatele Astora Piazzolly. Escualo Quintet získal i ocenění Velvyslanectví Argentinské republiky.

Vstupenky na koncerty filharmonie lze zakoupit online na www.kfpar.cz a v informačním centru.

Tereza Břizová, mluvčí KFP

Výstava jako výpověď nejmladší generace

Až do 24. listopadu 2019 můžete v prostorách galerie GAMPA na Příhrádce navštívit výstavu s názvem Mluvící ryba se nemůže nadechnout, která představuje nejnovější práce Kryštofa Strojce, čerstvého absolventa ateliéru malby na pražské UMPRUMce. Na prostorovém řešení výstavy autor spolupracoval s mladým architektem Jakubem Dvořákem. Díky této spolupráci se galerie proměnila v jakési snové prostředí, kde v kulisách příběhů

můžeme sledovat apokalyptické děje usazené v blízké budoucnosti, stejně tak v nich však nacházet možná východiska, jak budoucnost naší společnosti přerážovat. Udržitelné chování a změny v myšlení jsou toho však podmínkou. Nejen proto výstavu jako vždy doplňujeme sérií programů pro všechny věkové kategorie. Ty téma výstavy nejen že dále zprostředkovávají, ale též nabádají k těmto změnám. Přijďte se k nám ke společnému čištění břehů řeky

s neziskovou organizací Trash Hero (2. 11.) nebo se zúčastněte listopadové rodinné středy (6. 11.), seniorského pátku (8. 11.) či tvůrčí neděle (10. 11.). A nezapomeňte ani na filmový úterek (5. 11.) a dernisáž výstavy (24. 11.) s koncertem mladé zpěvačky Viah Sings, která ve svých textech naráží na toxickou povahu sociálních sítí či hledání vlastní identity a autenticity.

Šárka Zahálková, GAMPA

Podnikavé ženy sbíraly „Brýle pro Afriku“

Dioptrické brýle vnímáme jako běžnou součást života. Doslouží-li, pořídíme si nové. Není to tak všude. Například v Keni takové brýle stojí jako jeden roční plat. Při zářijové ranní snídani ve Food Boutique Monamy dámy

ze spolku Podnikavé ženy z Pardubického kraje pořádaly sbírku vyřazených brýlí, které dále mohou pomáhat. Než doputují dlouhou cestu, dostanou v rukách zkušených optiků speciální servis.

Spolek Podnikavé ženy slouží jako platforma na podporu žen v podnikání různého zaměření v Pardubickém kraji. Pořádá vzdělávací, networkingové a marketingové akce během celého roku.

Ivana Beránková, SPŽ

Umění do veřejného prostoru

Umění ve veřejném prostoru má bezesporu v Pardubicích své místo. V aktuální době Pardubice připravují soutěž na realizaci díla do veřejného prostoru, které by tvůrčím způsobem reflektovalo a připomínalo téma koně. Přijďte se setkat nad návrhem zadání, zapojit se do diskuse, seznámit se s příklady dobré praxe a napomoci finalizaci zadání pro připravovanou veřejnou soutěž. Těšíme se na setkání v pátek 15. listopadu od 16 hodin v sále Divadla 29, Sv. Anežky České 29, Pardubice.

Linka číslo 4 znovu v provozu

Dopravní podnik města Pardubic informuje cestující MHD, že od pondělí 4. 11. bude po dvou měsících přerušení opět v provozu linka 4, a to ve stejném rozsahu a trase, jak byli cestující zvyklí dříve.

To znamená, že každý pracovní den mezi půl šestou ranní a půl osmou večerní nabídneme 30minutový interval ve spojení Polabin a oblasti Stavařova s centrem města, včetně zastávky na třídě Míru, a zpět.

Termíny jednání Rady a Zastupitelstva města Pardubic v roce 2020

Rada města Pardubic

13. 1., 3. 2., 24. 2., 9. 3., 23. 3., 6. 4., 20. 4., 4. 5., 18. 5., 1. 6., 15. 6., 20. 7., 17. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 19. 10., 2. 11., 16. 11., 30. 11., 14. 12.

Zastupitelstvo města Pardubic

23. 1., 27. 2., 26. 3., 30. 4., 28. 5., 18. 6., 24. 9., 22. 10., 26. 11., 17. 12.

Ženou regionu je mluvčí hasičů

Vítězkou desátého ročníku ocenění Žena regionu se za Pardubický kraj stala Vendula Horáková, tisková mluvčí Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje a skvělá kouzelnice. V hlasování veřejnosti obdržela v konkurenci dalších devíti finalistek z Pardubického kraje nejvíce hlasů.

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 26.4. Světy v kameni, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Flamenco!, Zelená brána, výstava

do 17.11. Aaltova příroda, VČG – Dům U Jonáše, výstava

do 17.11. Stavba roku Pardubického kraje, VČG – Dům U Jonáše, výstava

do 17.11. oka/mžiky – Lukáš Tůma, VČG – Dům U Jonáše, výstava

do 30.11. Události 17. listopadu v Pardubicích, náměstí Republiky, výstava

do 15.11. Historická filmová technika, VČM – zámek, výstava

do 2.12. Oheň ve městě, Státní okresní archiv Pardubice, výstava

do 29.11. Hranice modré – The Limit of Blue, Benefiční Galerie Fons, výstava

do 8.3. Galerijní zisky: Třicet let sbírkotvorné činnosti Východočeské galerie v Pardubicích 1989 2019, VČG – zámek, výstava

do 23.2. Ohlédnutí za budováním sbírky moderního umění, VČG – zámek, výstava

do 25.11. Peter Sirný a jeho Časoprostor, Café Robinson, výstava

do 20.12. Přichází čas vánoční, výstavní prostor Mázhauz, výstava

do 6.1. Irena Bártová: Dokořán, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 30.11. Výtvarné studio při Východočeské galerii v Pardubicích, výstavní prostor Mázhauz, výstava

do 6.1. Všeobecná studovna: Libri prohibiti a samizdat: 17. listopad otevřel čtenářům dveře k zakázaným autorům, Krajská knihovna v Pardubicích

9.11. Taneční vystoupení Flamenco, ABC Klub

9.11. 9:30 Cestovatelský festival 2019 – Zvláštní host – překvapení, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 9:30 Pavel Chlum – Banát, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 10:00 Mezinárodní festival dětských a mládežnických pěveckých sborů, Kulturní dům Hronovická

9.11. 10:00 Z postele do postele, Východočeské divadlo, divadlo

9.11. 11:15 Jana Troupová – Island, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 11:15 Matouš Vinš – Keňa, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 13:00 Kouzelnické představení – Kouzelník Faustino, Muzeum kouzel

9.11. 13:00 Marek Žíla – Kolumbie, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 13:00 Zdeněk Pohlreich – Vše o cestování a jídlu, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 14:00 – 19:00 Turnaj ve hře St. Petersburg, Grandiózní kulturáček, hry

9.11. 14:45 Karel Štěpánek – Cestování jako životní styl, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 14:45 Martin Ůbl – Bolívie, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 16:00 Kollárovci – CZ tour 2019, Dům kultury Dukla, koncert

9.11. 16:30 Jirka Dolejš – Nový Zéland, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 16:30 Pavel Svoboda – Gruzie a Armenie, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 17:00 Mezinárodní festival dětských a mládežnických pěveckých sborů, Kulturní dům Hronovická

9.11. 18:15 Marek Holeček – Maara tour 2019, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 18:15 Vladimír Lemberk – Altaj, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 19:00 Svědomí tě dožene, Divadlo Exil, divadlo

9.11. 20:00 KIAP (NO/CZ), Divadlo 29, koncert

9.11. 20:00 Monika Benešová – Pacifická hřebenovka, Congress Centre Pardubice, beseda

9.11. 20:00 One Spirit, Doli Klub, koncert

9.11. 20:15 Jan Macháček – Indie, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 9:30 Jarda Bouzek – Mexico, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 9:30 Lukáš Matějček – Z Bangladéše do Čech, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 10:00 – 15:00 Povídejme si, děti, Divadlo Exil, divadlo pro děti

10.11. 11:15 Jindra Böhm – Norsko, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 11:15 Lukáš Zeman – Kalimantan, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 13:00 Dan Přibáň – Trabanti – Velká cesta domů, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 13:00 Jarda Bouzek – Fotákem kolem světa, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 14:00 Senzababča 2019, Kulturní dům Hronovická

10.11. 14:45 Lukáš Synek – Saudská Arabie, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 14:45 Š. Pastula a Lucka – Malý Tibet, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 15:00 Tvůrčí neděle: Na jeden nádech, Galerie města Pardubic, Tvůrčí dílna pro děti

10.11. 16:30 Beer with travel, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 16:30 Lada svetom – Afrika, Congress Centre Pardubice, beseda

10.11. 17:00 Podzimní koncert Pardubického komorního orchestru, Hudební sál radnice

- 10.11. 18:00 Ladislav Zibura: Prázdniny v Evropě, Congress Centre Pardubice, beseda
- 10.11. 18:00 Škoda 100 na cestách – Cesta na východ, Congress Centre Pardubice, beseda
- 10.11. 19:00 4Tet verze V., Východočeské divadlo, koncert
- 10.11. 20:00 Lucka a Štěpán – Ekvádor, Congress Centre Pardubice, beseda
- 10.11. 20:15 Petr Jan Juračka – Indonésie jako žádná jiná, Congress Centre Pardubice, beseda
- 11.11. 13:30 – 16:00 Mimořádné pozorování přechodu Merkuru přes Slunce, Hvězdárna barona Artura Krause
- 11.11. 17:00 CF 2019 Trabantí filmy Maraton, Congress Centre Pardubice, promítání
- 11.11. 17:00 Týden vědy a techniky AV ČR: Materiálové analýzy předmětů kulturního dědictví, Krajská knihovna v Pardubicích
- 11.11. 17:30 Životní cesty Bohuslava Martinů – cyklus Hudební pondělíky, Dům techniky
- 11.11. 18:00 PijuRum fest vol. 5, Ponorka – hudební klub, koncert
- 11.11. 18:30 Humorista, CineStar, promítání
- 11.11. 19:00 4Tet verze V., Východočeské divadlo, koncert
- 11.11. 19:00 Ribstol, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 12.11. 10:00 a 14:00 Výtvarné studio při Východočeské galerii, tvůrčí ateliér galerie
- 12.11. 8:30 a 10:30 O zlaté rybce, Východočeské divadlo, divadlo pro děti
- 12.11. 16:00 Kouzelné odpoledne – Kouzla z blízka – mikromagie, Muzeum kouzel – Pardubický klub kouzel a magie
- 12.11. 18:00 Od Žižky k sametu: Tradice českých rebelií – Revoluční rok 1848, VČM – zámek, historická přednáška
- 13.11. 10:00 Komentovaná prohlídka výstavy Galerijní zisky, VČG – zámek
- 13.11. 15:30 Výtvarný kroužek Jonáš dětem, tvůrčí ateliér Východočeské galerie,
- 13.11. 16:00 AVČ: Stáří, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 13.11. 16:00 Stará řemesla, VČM – zámek, workshop pro děti
- 13.11. 17:00 Komentovaná prohlídka výstavy Galerijní zisky, VČG – zámek
- 13.11. 17:30 BK JIP Pardubice – Dekstone Tuří Svitavy, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 13.11. 18:00 Beseda s účastníky sametové revoluce, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara
- 13.11. 18:00 – 20:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause
- 13.11. 18:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo, divadlo
- 13.11. 19:00 Kauza Médeia, Divadlo Exil, divadlo
- 13.11. 19:00 Spolektiv, koncert a křest alba Vyřídte doma, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře
- 14.11. 17:00 Hudební podvečer s Konzervatoří Pardubice, Východočeská galerie v Pardubicích – zámek
- 14.11. 17:00 Rok zázraku (beseda k 30. výročí sametové revoluce), Krajská knihovna v Pardubicích
- 14.11. 18:00 Jaroslav Porš: Kostarika, VČM – zámek
- 14.11. 18:00 – 20:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause
- 14.11. 19:00 Barocco sempre giovane, Hudební sál Radnice, koncert
- 14.11. 19:00 Mikve, Východočeské divadlo, divadlo
- 14.11. 19:00 Skutečný příběh Černobylu, Integrační centrum Kosatec, přednáška
- 14.11. 19:00 Trdlo, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, koncert
- 14.11. 20:00 Luboš Pospíšil, Doli Klub, koncert
- 15.11. 18:00 – 20:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause
- 15.11. 19:00 Král jelenem, Východočeské divadlo, divadlo
- 15.11. 19:00 Studenti za svobodu a demokracii, Galerie Univerzity Pardubice – Univerzitní aula, koncert
- 15.11. 19:00 We love 90's 2019, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert
- 15.11. 20:00 JetBeat a Herbert Einstein, Ponorka – hudební klub, koncert
- 15.11. 20:00 Sinusoida a Bent Ticket Band, Doli Klub, koncert
- 15.11. 21:00 Hasan – Midnight Tour, Music club Žlutý pes, koncert
- 16.11. 17.11. Ezoterický festival, ABC Klub
- 16.11. 10:00 Jak princezna Máňa zachraňovala Martina z pekla, KD Dubina, divadlo pro děti
- 16.11. 10:15 Čarování s pohádkou – program pro předškoláky, Krajská knihovna v Pardubicích
- 16.11. 11:00 Tajný kryt, VČM – zámek, dětská prohlídka krytu civilní obrany
- 16.11. 13:00 Kouzelnické představení – kouzelnice Wendy a Eliška, Muzeum kouzel
- 16.11. 13:00 Kryt civilní obrany, VČM – zámek, prohlídka Krytu civilní obrany ve valech zámku
- 16.11. 14:00 – 16:30 Workshop pro děti od 6 let: Kouzlo krajiny, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie
- 16.11. 18:00 Undergroundovej dejchánek č. 2, Ponorka – hudební klub, koncert
- 16.11. 18:00 Velká bankovní loupež, Východočeské divadlo, divadlo
- 16.11. 21:00 Noc divadel, Východočeské divadlo
- 17.11. 14:00 Příběhy našich sousedů, Východočeské divadlo, prezentace projektů žáků ZŠ
- 17.11. 14:00 Taneční odpolední čaje se skupinou Chorus, Kulturní dům Hronovická
- 17.11. 15:00 a 17:00 O chaloupce z perníku, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo pro děti
- 18.11. 8:30 a 10:00 O chaloupce z perníku, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo pro děti
- 18.11. 10:00 Sensen: První pomoc, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 18.11. 16:00 Nezapomenutelný Gideon Klein, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 18.11. 18:00 Poznej sebe sama a..., Nová Akropolis Pardubice – Nová Akropolis Pardubice, přednáška
- 18.11. 18:30 Milost, CineStar, promítání
- 18.11. 19:00 Hra na vlka, Divadlo Exil, divadlo
- 18.11. 19:00 Normální debil, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 19.11. 10:00 a 14:00 Výtvarné studio při Východočeské galerii, tvůrčí ateliér VČG
- 19.11. 16:00 Kouzelné odpoledne – Kouzla z blízka – mikromagie, Muzeum kouzel – Pardubický klub kouzel a magie

22.11. Festival her a hraček pro malé i velké,
ABC Klub

25.11. 18:00 Divadelní komedie, Východočeské divadlo, divadlo

28.11. 10:00 P. Abraham – Rasputin, Výcho-
dočeské divadlo

- 28.11. 18:00 Koncert učitelů, Základní umělecká škola Havlíčkova – koncertní sál
- 28.11. 18:00 Pavla Apostolaki: Hříšně chutná Vídeň, VČM – zámek, přednáška
- 28.11. 18:00 – 20:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause
- 28.11. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 28.11. 19:00 Paletáci: Improgame, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 28.11. 19:00 Z postele do postele, Východočeské divadlo, divadlo
- 29.11. 17:30 – 19:00 Workshop – adventní věnce, KD Dubina
- 29.11. 18:00 Poezie pod klenbou, Krajská knihovna v Pardubicích
- 29.11. 18:00 – 20:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause
- 29.11. 19:00 Beseda s Michalem Vieweghem, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře
- 29.11. 19:00 Perfect Days, Divadlo Exil, divadlo
- 29.11. 19:00 Retro disco party 2, ABC Klub, tanec
- 29.11. 19:00 – 21:00 Světelné znečištění v praxi, Hvězdárna barona Artura Krause, přednáška
- 29.11. 19:00 Velká bankovní loupež, Východočeské divadlo, divadlo
- 29.11. 20:00 -123min., Divadlo 29, koncert
- 30.11. Den pro dětskou knihu: Cesta knihy, Krajská knihovna v Pardubicích
- 30.11. 9:00 – 17:00 Poznej svět (Den pro dětskou knihu), Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše
- 30.11. 10:00 – 13:00 Mikulášský běh 2019, Městský atletický stadion, běžecký závod pro příznivce běhu v každém věku
- 30.11. 13:00 Kouzelnické vystoupení – kouzelník Artin, Muzeum kouzel
- 30.11. 14:00 – 18:00 Turnaj ve hře Dice Forge, Grandiозní kulturáček, hry
- 30.11. 18:00 Rukojmí bez rizika, Východočeské divadlo, divadlo
- 1.12. 10:00 – 18:00 Charitativní vánoční jarmark pro onkologicky nemocné děti, radnice – hudební sál
- 1.12. 10:30 a 14:00 Vánoční hejblata, Východočeské divadlo, divadlo pro děti
- 1.12. 12:00 17:00 Mikulášský trolejbus v Pardubicích, třída Míru (Pardubice), jízda historického trolejbusu
- 1.12. 16:00 Rozsvícení vánočního stromu, náměstí Dukelských hrdinů
- 1.12. 19:00 Ondřej Havelka a jeho Melody Makers – Swing nylonového věku, Východočeské divadlo, koncert
- 2.12. 6.12. Morionský trh, Krajská knihovna v Pardubicích
- 2.12. 19.12. Výstava betlémů, KD Dubina
- 2.12. 18:00 Svět andělů, Nová Akropolis, přednáška
- 2.12. 18:00 Svět andělů, Dům techniky, přednáška
- 2.12. 18:30 Pavarotti, CineStar, promítání
- 3.12. 10:00 a 14:00 Výtvarné studio při Východočeské galerii, tvůrčí ateliér VČG
- 3.12. 17:00 Mikulášský koncert klávesového oddělení, Základní umělecká škola Havlíčkova – koncertní sál
- 3.12. 17:30 Jeseníky – nejen hory, ale i památky v jejich okolí 2004 – cyklus Cestovatelské úterky, Dům techniky
- 3.12. 19:00 Večer pro psí tlapy, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře
- 3.12. 19:30 Tomáš Klus – Klusymfonie, enteria arena - Velká hala, koncert
- 4.12. 15:30 – 17:00 Výtvarný kroužek Jonáš dětem, tvůrčí ateliér Východočeské galerie
- 4.12. 16:00 AVČ: Byliny a jejich užití pro dlouhé období zimy, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 4.12. 16:30 Mikulášská nadílka, KD Dubina
- 4.12. 17:00 Adventní koncert smyčcového oddělení, Základní umělecká škola Havlíčkova – koncertní sál
- 4.12. 17:00 Finsko, Kavárna a knihkupectví, cestopisná přednáška J. Soukupa
- 4.12. 19:00 G. Verdi - Nabucco, Východočeské divadlo
- 4.12. 19:00 Radůza, Galerie Univerzity Pardubice, koncert
- 4.12. 19:00 U.D.O., Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert

- 4.12. 19:00 Zdeněk Izer – Na plný coole, KD Hronovická, divadlo
- 5.12. 18:00 Jiří Kalát: Maroko a Mauretánie, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 5.12. 18:30 Minimalismus v cestování, náměstí Republiky – P-Pink, přednáška
- 5.12. 19:00 F – Klub, Doli Klub, koncert
- 5.12. 19:00 Swingové Vánoce – Banda di Feste + host, Kulturní dům Hronovická, koncert
- 6.12. 18:00 Kufr plnej vnitřností vol. III, Pornorka – hudební klub, koncert
- 7.12. 13:00 Kouzelnické představení pro děti, Muzeum kouzel
- 7.12. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, VČM – zámek, prohlídka
- 7.12. 15:00 Michal je kvítko! – Michal Nesvadba, Galerie Univerzity Pardubice – Univerzitní aula, akce pro děti
- 7.12. 19:00 Pirate Swing Band Gala 2019, Kulturní dům Hronovická, koncert
- 7.12. 20:00 Skyline, Music club Žlutý pes, koncert
- 8.12. 10:30 Vánoční gospel v Pardubicích, Aula Univerzity Pardubice, koncert
- 8.12. 16:00 a 18:00 Betlémská cesta, KD Hronovická, Vánoční představení DFS Perníček, ZUŠ Havlíčkova
- 8.12. 17:00 Ferda mravenec, Východočeské divadlo, divadlo pro děti
- 8.12. 19:00 Tradiční vánoční koncert, Evangelický kostel

Akce v seniorcentru

13. 11.	14.00	Hudební odpoledne se Z. Grohovou
15. 11.	14.00	Posezení s harmonikou
17. 11.	14.00	Taneční odpolední čaj (KD Hronovická)
20. 11.	14.00	Videoprojekce J. Nováka: Pevninské Řecko 1997 – 2. část
27. 11.	9.00	Přednáška: „Čínská medicína, akupunktura“ – nutno se objednat na č. 775 302 437
	14.00	Studánky: Nad texty Nerudových Povídek malostranských, přednáší J. Bartůňková
29. 11.	10.00	„Román pro pokročilé“, multikino Cinestar (v OC Grand)
2. 12.	14.00	Hravá kavárnička, káva zdarma
4. 12.	13.00	Studánky: Písemné poselství čs. legionářů, které bylo umlčeno, přednáší: P. Mertelík
	15.00	Zdravotní přednáška „Dříve vyslovená přání“, přednáší Jitka Rusová

Tóny Afriky, chuť Vietnamu i mongolské tance

Sobota 16. listopadu je Mezinárodním dnem tolerance a pro pořadatele festivalu Multikulturní týden poločas pro organizaci nového ročníku. Proto Europe Direct společně s vybranými partnery a za finanční podpory Města Pardubice připravili Podzimní ozvěny festivalu formou pestrého programu především pro rodiny s dětmi.

Program začíná již ve čtvrtek 14. 11. kurzem vietnamské kuchyně pod taktovkou organizace Most pro a lektorky Nga Vu Thi Thuy. Společně si účastníci uvaří jarní závitky a také lehké a zdravé Bún bò Nam Bò.

Cena kurzu je 300 Kč a předprodej v Pardubickém lajfu v Pernštýnské 41. V sobotu 16. 11. se pak přesouvá program do Natura Parku Ekocentra Palety. Od 15.00 do 17.00 hodin je pro návštěvníky zdarma připraven krásný komponovaný program, který malé i velké účastníky zavede do Afriky a Mongolska. Ve spolupráci s Humanitas Afrika je připraven bubenický workshop pod vedením zkušeného hudebníka a lektora Papise. Bubnování má v Africe hlubokou historii a zároveň je její součástí. Děti i dospělí se tak pod vedením naučí základy bubnování

na djembe a rozhodně si pozvednou náladu i ducha. Součástí africké části programu je také výtvarný workshop. Lektorka Radka představí zajímavý systém afrických symbolů jménem Adinkra, přiblíží jeho původ a také významy jednotlivých symbolů, poté už návštěvníky čeká vlastní tvorba. V rámci programu vystoupí i dětský taneční soubor Sondor, který představí ukázky tradičních mongolských tanců v typickém půvabném oblečení. Sondor znamená v mongolštině náhrdelník a jejich vystoupení bude takovým malým šperkem programu. Rodiče

malých tanečnic přijeli do Pardubic za prací a ve svém volném čase se věnují propagaci mongolské kultury a tradic v našem městě.

Doprovodným programem je v Předbraní Zelené brány od září do prosince výstava fotografií, rekvizit a kostýmů, která přibližuje návštěvníkům španělskou kulturu flamenka v pardubickém pojetí. Vystavené fotografie totiž mapují prezentaci temperamentního flamenka v režii taneční školy „Flamenco Pardubice“ a jejich hostů. Otevřeno dle otevírací doby Zelené brány.

Andrea Pavlíková, manažerka centra

Den pro dětskou knihu se sbírkou pro seniory

V sobotu 30. listopadu se otevrou brány Krajské knihovny v Pardubicích k dobrodružné výpravě pro nejmenší čtenáře. Děti spolu se svými rodiči jsou zváni na vzrušující Cestu knihy, jak zní podtitul letošního ročníku celostátního Dne pro dětskou knihu. Děti se můžou těšit na bohatý program plný soutě-

ží a tvůrčích aktivit, který knihovna připravila ve spolupráci s Východočeskou galerií, Východočeským muzeem, Turistickým a informačním centrem a s DDM Beta. Na soutěžních stanovištích se na chvíli stanou spisovatelem, ilustrátorem, pohádkářem nebo knihvazačem. Kromě toho, že si na těchto

stanovištích postupně vyrobí svou vlastní knížku, si také můžou vysloužit registraci do knihovny na následující rok zdarma nebo vstupenku na výstavu na Zelené bráně a v Mázhauzu. V doprovodném programu na ně čeká tvorba obří omalovánky, malování na obličej nebo výroba odznaků.

V průběhu dne budou také probíhat dvě veřejné sbírky. Jedna bude tradičně zaměřena na dětské knížky pro děti z azylového domu SKP-CENTRA. Nově knihovna vyhláší sbírku audioknih a hudebních CD pro seniory z pardubické nemocnice a LDN Rybitví. **Lucie Jirgllová, mluvčí knihovny**

Přednášky v muzeu vyvrcholí besedou s pamětníky listopadu 1989

Cyklos historických přednášek Od Žižky k sametu – tradice českých „rebelů“ míří do finále. V úterý 12. listopadu historik Zdeněk Munzar připomene události v českých zemích o revolučním roce 1848. O týden později cyklus vyvrcholí připomínkou revolučních dní roku 1989 v Pardubicích. Besedy se zúčastní jedna z vůdčích osobností revoluce v Pardubicích a spoluzakladatelka Občanského fóra Jarmila Stibicová, členové

Občanského fóra Miroslav Petrů a Michal Vajrauch, zástupce akademické obce Oldřich Pytela a Jiří Kubík, který stál během listopadových dní s československou vlajkou na střeše Grandu. Beseda začíná 19. listopadu v 18 hodin v přednáškovém sále muzea.

Přírodovědné přednášky lákají na krásy Kanady či Kostariky

Přírodovědné a cestopisné přednášky Východočeského muzea v Pardubi-

cích odstartují 7. listopadu v 18 hodin povídáním Valerie a Tomáše Wágnerových nazvaném Za krásami středozápadu KANADY. V přednáškovém sále uslyšíte o cestě osmi dlouholetých přátel od západního pobřeží Kanady přes Skalisté hory až na prérie. Zažili drsný Pacifik, vypravili se za velrybami, šplhali k horským velikánům s ledovci, kochali se barvou jezer a silou vodopádů, přežili

rafting v peřejích, uchvátilo je indiánské pow-wow i nejslavnější kovbojské rodeo.

V dalších přednáškách bude Jaroslav Porš vyprávět o Kostarice jako ráji hmyzu a orchidejí (14. 11.), Jaromír Novák o krásách jižní Itálie (21. 11.) a Pavla Apostoláki o Hříšně chutné Vídni (29. 11.).

Více na www.vcm.cz.

Kateřina Procházková, mluvčí muzea

Dašák nanečisto, přijímací zkoušky a otevřené dveře školy

Gymnázium Dašická v Pardubicích opět otevře své dveře pro zájemce o studium (a nejen pro ně), a to 9. prosince 2019. Organizátoři vás zvou nejen na Den otevřených dveří, ale

také abyste si školu vyzkoušeli na akci Dašák nanečisto. Budoucí studenti se zde mohou ubezpečit v tom, že právě tohle je škola pro ně. Dašák nanečisto se koná 27. listopadu 2019 (a opakuje

se 6. února 2020). A jako každý rok budou na Dašáku také přijímací zkoušky nanečisto, a to 21. 1. 2020.

Přijďte si prohlédnout naši školu, zažít výuku na gymnáziu a vyzkoušet

si přijímací zkoušky nanečisto. Sledujte stránky www.gypce.cz a Facebook Gymnázium, Pardubice, Dašická 1083.

Prožijte fenomén Dašák!

Výměnný program s Francií na gymnáziu Dašická slaví deset let

Již deset let mají žáci gymnázia Dašická možnost účastnit se výměnného pobytu ve Francii. „Jezdíme do školy Saint Joseph v Challans. Jedná se o krásné místo na pobřeží Atlantiku,“ upřesňuje učitelka anglického jazyka Linda Sedláková.

Výměnné pobyty se uskutečňují v pravidelných termínech na podzim a na jaře. „Každý rok se výměnného pobytu účastní

30 žáků, takže se programu za těch deset let zúčastnilo již 300 dětí,“ vysvětluje učitel francouzského jazyka Přemysl Machatý. Podle jeho kolegyně Lindy Sedlákové žáky na celém projektu baví nejen možnost poznávat jinou zemi a její kulturu, ale také oceňují aktivity, kterým se v průběhu školního roku společně věnují. „Každý rok navcviujeme vybrané scény a písně z mu-

zikálu Mamma Mia, které pak během své návštěvy Francie žáci předvádí rodičům a svým kamarádům,“ dodává Sedláková. Francouzští studenti mají v rámci výměnného programu možnost poznat nejen často navštěvovaná česká místa, jako je například Praha či Terezín, ale snahou je představit i méně známé lokality jako například Potštejn, Častolovice nebo Žleby.

Ačkoli program probíhá v angličtině, oba učitelé se shodují, že studentům, kteří se učí také francouzsky, může zkušenost s výměnou v mnohém pomoci při studiu. „Naše studentka Aneta Roubová se po absolvování pobytu dokonce dostala do celostátního finále soutěže ve francouzském jazyce,“ dodává Machatý.

Luděk Burian, ředitel gymnázia

Křížovka o ceny

Ve dnech 3. – 9. března 1919 proběhlo kolkování bývalých rakousko-uherských bankovek v hodnotách 10-20-50-100 a 1000 K (nekolikované nízké nominály 1 a 2 K zůstaly zatím v oběhu, rovněž tak mince). K okolkování byly předloženy bankovky za téměř 7 158 miliónů korun. Kolky zněly na hodnotu 1% nominálu bankovky a kromě tištěných kolků 10 K na **TAJENKA** byly ostatní kolky ručně nalepené na uherské straně bankovek.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2.

Tajenka z minulého čísla: **ZAČÁTKU VÁLKY**. Výhercem se tentokrát stala pan Michal Vavříň. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové/telefonické domluvě na tiskovém úseku na Pernštýnském náměstí.

AUTOR JIŘÍ ZVOLÁNEK	NA KTERÉ MÍSTO	JE MOŽNO	CITOSLOVCE BOLESTI	PROCEDITI	 Pardubice	NEJTĚŽŠÍ ZLOČINCI	12 MĚSÍCŮ	ZNAČKA KILOVOLTU	 Pardubice	VÝPOČET	JMÉNO HERCE WELLESE	NEJASNĚ
CITOSLOVCE KLAPNUTÍ					HOLUBÍ CITOSLOVCE				ZN. BULHARSKÝCH CIGARET			
MODŘ					HROB DĚTSKÉ CITOSLOVCE				VELKÝ PAPOUŠEK ZRANIT			
SPZ MĚLNÍKA			PROTIVA ČASTO PSÁT					FILC NÁŠ ODBOROVÝ SVAZ				
 Pardubice	NAPODOBOVAT TETŘEVA	HAD PATŘÍCÍ IVĚ					ZÁMOTEK BOURCE ZAKALOVAT					
TAJENKA												
OVANOUTI						SMĚNEČNÝ RUČÍTEL 100					KRÁTKÁ FILMOVÁ KOMICKÁ SCÉNKA	VÝZVA K BĚHU
OVOCE I PTÁK					CHOBOTNATEC INICIÁLY PILAROVÉ					ZNAČKA GALLIA UKAZOVACÍ ZÁJMENO		
STAROČESKÉ VZTAŽNÉ ZÁJMENO				RUSKÉ UKAZOVACÍ ZÁJMENO				JIHOEVROPAN				
SKUTEK (NĚMECKY)				VÝMĚŠEK TĚLA				AFRICKÝ STÁT				

Do moderního depozitáře muzea se mohou stěhovat sbírky

Východočeské muzeum v Pardubicích má k dispozici moderní depozitář v Ohrazenicích. „Je to skutečná revoluce v přístupu ke sbírkám. Žádné naše muzeum nemá takhle komplexní zázemí a myslím, že takových depozitářů není mnoho ani v rámci České republiky,“ konstatoval Roman Línek, který měl jako náměstek pro majetek, investice a kulturu za Pardubický kraj tuto stavbu na starosti.

„Stavba depozitáře včetně jeho vybavení za více než 82 milionů korun patří k největším projektům Pardubického kraje, které letos dokončujeme. Výraznou měrou tak přispějeme k modernizaci zázemí muzea, které bude nyní odpovídat současným trendům. Na vysoké úrovni bude prostředí pro ochranu kulturního dědictví regionu v podobě muzejních sbírek, které byly doposud uloženy v prostorách pardubického zámku. Tím se pro samotný zámek otevírají nové možnosti pro jeho využití,“ uvedl

hejtman Martin Netolický, který rovněž nastínil, že depozitář bude otevřen také pro veřejnost. „Ukázat školám a veřejnosti sbírkové předměty v depozitáři je pro nás velkou výzvou. V rámci badatelských přípravíme režim, ve kterém se budou moci návštěvníci podívat na archiváře. Důležité je však dodržovat teplotu a vlhkost v budově, aby nedošlo právě k poškození těchto exponátů. Osobně jsem přesvědčen, že najít vhodný režim nebude problém, jelikož známe i jiná místa přístupná návštěvníkům v omezeném režimu. Jednou z nich je například kaple svatého Kříže na Karlštejně,“ řekl hejtman Netolický.

Budova depozitáře je dvoupodlažní, respektuje pavilonový charakter areálu a začleňuje se tak zcela přirozeně do stávajícího souboru budov. Celkovým záměrem bylo vytvořit dojem nedobytné tvrze, která zároveň působí jako obří patinou poznamenaná šperkovnice. Toho

se podařilo dosáhnout jak pomocí obložení předzvětralým ocelovým obkladem (cortenem), tak absencí jakýchkoliv oken a otvorů ze dvou stran budovy. Jedinečné architektonické řešení je dílem architektonické kanceláře Adam Rujbr Architects.

Průběh stavby po celou dobu pozorně sledoval Roman Línek. „Zaujalo mě, jak zde brněnští projektanti využili dvojí plášť budovy. Depozitář tak dosáhl kvalit pasivního domu. Také díky tomu zabodovala tato stavba u poroty krajské soutěže Stavba roku Pardubického kraje a získala jeden z letošních titulů,“ komentoval inovativní architektonicko-technické řešení tohoto druhu stavby Línek.

Pardubický kraj uspěl s touto stavbou v evropských projektech. „Je velkou výhodou, že jsme byli připraveni a mohli jsme tuto příležitost využít. Investice byla zařazena do strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace, která poskytuje 85 procent

uznatelných výdajů. Deseti procenty se podílí Pardubický kraj a pěti procenty státní rozpočet. Celková dotace Evropské unie činí skoro 69 milionů korun,“ sdělila radní pro regionální rozvoj a evropské fondy Hana Štěpánová.

Pro Východočeské muzeum v Pardubicích tak vznikly vhodné prostory pro uložení sbírkových fondů s kapacitními rezervami na 20 let a adekvátní zázemí pro rozvoj sbírkotvorné činnosti. Nový objekt je bezbariérový a splňuje technické i klimatické požadavky pro optimální uložení sbírek kulturní povahy. „Dnešní den je pro nás přelomový a otevírá nám nové možnosti. Depozitář nám umožní přemístit 11 podsbírek z celkových 38, které spravujeme, a navíc tu získáme moderní provozy pro odborné ošetření sbírkových předmětů, jejich uložení a následnou digitalizaci,“ poznamenal ředitel muzea Tomáš Libánek.

Zuzana Nováková, mluvčí kraj. úřadu

Evropské medaile pro pardubické radiové orientační běžce

běhu. Mistrovství se konalo v lyžařském středisku Rogla ve Slovinsku a už sám vybraný terén sliboval náročné závody.

Jako první se běžel foxoring. Závod byl překvapivě krátký, a přestože se běželo přímo na sjezdovkách, byl fyzicky nejméně náročný. Možná se pořadatelé zalekli veliké a nekonečné bouřky, která v centru soutěže řádila celou noc a ještě brzy ráno v den konání závodu. Foxoring běžely jen Alžběta Léharová, která obsadila šesté místo mezi ženami, a Jitka Šimáčková, která našla v tomto závodě pouze jednu přemožitelku a doběhla si pro druhé místo v kategorii veteránek.

Ve středu se běžel sprint. Organizátoři opět zvolili okolí sjezdovek a přilehlého lesa. Závod byl fyzicky náročný a pro diváky velmi atraktivní. Tentokrát se závodu zúčastnili všichni naši borci. Ondra vybojoval šestnácté místo mezi muži,

Bětko byla pátá, Johanka si v den svých patnáctých narozenin a v prvním velkém juniorském závodě doběhla pro stříbro a Jitka si doběhla pro své první, nikoli však poslední zlato na tomto mistrovství.

O den později se běžela první klasika, kdy se nesoutěží pouze v jednotlivcích, ale i v soutěži družstev. Tentokrát pořadatelé zvolili terén asi 15 kilometrů vzdálený od lyžařských středisek. Převýšení nebylo tak velké jako na sjezdovkách, ale les byl plný zálužných mokřadů, bažin a obtížně prostupných hustníků. Podložka byla pro běh velmi náročná a tratě dlouhé. Jitka na dvoumetru (pásmo 144 MHz) vybojovala své druhé (v jednotlivcích) a třetí (ve družstvech) zlato. Ostatní běželi osmdesátku (pásmo 3,5 MHz). Johanka doběhla devátá, v týmech skončily juniorky čtvrté, Bětko byla pátá, s týmem slavila stříbro a Ondra doběhl šestý a s týmem slavil zlato.

V sobotu, po dni volna, čekala na závodníky druhá klasika. Kvůli dešti a husté mlze byl tento závod hodně náročný. Jitka opět potvrdila, že na tomto šampionátu nemá konkurenci, a vyhrála své již čtvrté zlato, k němu přidala týmové stříbro a stala se nejúspěšnější závodnicí na mistrovství. I ostatní borci si s náročným závodem skvěle poradili. Johanka byla sedmá a s týmem slavila stříbro, Bětko pátá a s týmem má také stříbro, a Ondra doběhl třináctý a s týmem má opět stříbro.

Naše výprava si vedla celkově velmi úspěšně. Ve statistice národů získala Česká republika 45 medailí, co do počtu kusů nejvíce, počtem zlatých se však před naši výpravu dostalo Rusko. Stupně vítězů byly velmi pestré, alespoň jednou se na ně postavili reprezentanti 20 států.

Pavel Hora, ROB Pardubice

139 medailí z mistrovství republiky

Na mistrovství republiky družstev v přímém souboji 40 nejlepších českých veslařských klubů dosáhli pardubičtí veslaři Českého veslařského klubu historického úspěchu. Mimo veslaři Blesku Praha porazili všechny pražské

velkokluby a všechny ostatní české a moravské kluby a 2. místo na MČR družstev 2019 je obrovským kolektivním úspěchem, na kterém se podílely všechny věkové kategorie od mladších žáků po muže.

Velice potěšitelný je podíl žactva a dorostu! Závodníci ČVK Pardubice vybojovali celkem 17 zlatých, 12 stříbrných a 15 bronzových medailí! Na medaile ještě úspěšnější bylo páteční mistrovství ČR ve sprintu 2019! Závodníci ČVK Pardubice vybojovali

21 zlatých, 3 stříbrné a 6 bronzových medailí! Každý finálový start přinesl medaili. Pardubičtí veslaři přivezli letos z mistrovství republiky neuvěřitelných 139 medailí, z toho 65 zlatých, 35 stříbrné a 39 bronzových medailí! **Karel Kroulík, ČVK Pardubice**

Atleti Bez Bariér zvládli sezonu 2019 opět na výbornou!

Spolek Atletika Bez Bariér Pardubice vznikl v roce 2016 po více než 15letém působení v rámci sportovního klubu Hvězda Pardubice. Má ve svých řadách více než 150 členů ve věku od 5 do 70 let, z toho více než stovku dětí, ale také 4 české reprezentanty.

Spolek zajišťuje vše potřebné pro činnost svých členů, tedy sportovní vybavení, náčiní, dostatek kvalifikovaných trenérů a doprovodů, přispívá na cestovné, doplňky výživy i regeneraci. V roce 2018

se otevřely i 3 atletické kroužky pro děti, nyní běží 4 a spolek se chystá otevřít další. Vedle každodenní sportovní přípravy jezdí atleti Bez Bariér i na domácí a zahraniční akce, pravidelně se účastní v hojném počtu mistrovství republiky, ale i zahraničních akcí – od světového poháru přes mezinárodní mítinky a letos se pečlivě připravují na mistrovství světa. Účast si již vybojovali tito pardubičtí atleti – koulař/diskař Jaroslav Petrouš a kuželkáři Martin Zach a Michal Enge.

Spolek Atletika Bez Bariér patří i mezi skvělé organizátory. V květnu byla Velká cena města Pardubic handicapovaných atletů s účastí téměř 90 atletů, v červnu proběhl již 11. Školní atletický parapohár, poprvé s celorepublikovou účastí celkem 250 dětí z 28 kolektivů. Sezonu uzavřel atletický mítink Pardubice Bez bariér Open, na který se přihlásilo 114 sportovců ve více než 250 jednotlivých startech. Spolek během každého roku

připravuje i celou řadu exhibicí a akcí pro veřejnost, např. letos se zúčastnil už 4. ročníku sportovního parku, kde stanoviště atletů Bez Bariér navštívilo během 3 dnů přes 2 tisíce zájemců.

Už teď atleti Bez Bariér zvou každého z vás na březnový ples sportovců, ten je naplánován na pátek 6. března 2020. Venkovní atletická sezona 2020 začne v květnu Velkou cenou města Pardubic v atletice handicapovaných.

Eva Hrdinová, Atletika BB

Benešovka reprezentovala město ve slovinském městě Ptuj

V září proběhlo v Kolíně mistrovství České republiky žáků a žákyň na dráze. Školní atletický klub z Benešovky vyslal na domácí šampionát sedm atletů. Hned první den zaběhla štafeta ve složení Urbanová – Košťálová – Křivková – Ručová klubový rekord, což v kvalitní konkurenci stačilo na celkové osmé místo. Karolína Urbanová, nejmladší členka šakalí výpravy (stále ještě mladší žákyň), jen o dvě setiny nepostoupila z rozběhů na 60 m do běhů semifinálových. Nutno podotknout, že ve své kategorii zaznamenala předprázdninový úspěch, když ve stejné

disciplíně zvítězila na Letní olympiádě dětí a mládeže v Jablonci nad Nisou. Kristýnu Košťálovou dělily v dálkařském sektoru od postupu z kvalifikace do finále pouhé dva centimetry. V kladičkářském sektoru se povedlo všem našim zástupcům po třech úvodních hodech proklouznout do finále. Zita Čížková brala za výkon 38.51 m osmé místo, Jáchym Sádovský osobním rekordem 49.95 m páté místo a Anežka Sádovská za 44.31 m místo čtvrté. Zítě Čížkové se povedlo postoupit rovněž z kvalifikace ve vrhu koulí a ve finále obsadila výkonem 11.27 m deváté

místo. Simona Ručová potřebovala jen čtyři pokusy k tomu, aby si ve výškařském sektoru vyskákala v kvalifikaci (158 cm) svou finálovou účast. Následující den si zajistila druhým místem a výkonem 165 cm účast na mezistátním utkání žactva. Markéta Křivková se soustředila pouze na jednu „překážkovou“ disciplínu a udělala víc než dobře. Po kvalifikaci jí zůstalo nejvíce sil a dvousetmetrovou trať s překážkami prolétla ve finálovém běhu v čase 29.29 s. Stala se tak mistryňí ČR a rovněž si řekla o účast na mezistátním utkání žactva.

Následující týden odcestovaly reprezentovat českou atletiku v kategorii žactva do slovinského Ptuje Simona Ručová a Markéta Křivková. Simona v utkání mezi Českou republikou, Slovenskem, Maďarskem, Slovinskem a Chorvatskem zvítězila v novém osobním rekordu 168 cm. Markéta doběhla na netradiční trati v žakovské kategorii, tedy 300 m překážek, časem 46.46 s na pátém místě.

O dobré formě našich atletů v této sezoně svědčí i několik klubových rekordů. Gratulujeme všem účastníkům!

Martin Skřivánek
ZŠ Benešovo náměstí

Bezpečnostní desatero požární ochrany jako prevence

Z dlouholetého sledování požárů v České republice vyplynulo, že v českých domácnostech dochází každý rok k více než tisícovce požárů, při nichž umírají desítky lidí a stovky jsou zraněny. Jen v loňském roce došlo k 1 700 požárům rodinných domů,

zemřelo při nich 30 lidí, 238 jich bylo zraněno a škody způsobené požáry přesáhly 286 milionů korun. Jednotky požární ochrany vyjžděly k požárům domácností každý den. Hasiči proto připravili informační kampaň, v níž ve spolupráci se všemi starosty a sta-

rostkami obcí na území České republiky cílí na jednotlivé domácnosti.

Smyslem této informační kampaně je prostřednictvím obcí a starostů preventivně působit na spoluobčany ve snaze snížit počet obětí a výši škody na majetku při

požárech. Pomoci k tomu má právě Bezpečnostní desatero požární ochrany.

Každý z nás si musí uvědomit, že odpovědnost za své chování a za technické zabezpečení svých domovů proti požárům nese pouze on sám, nikoli stát nebo hasiči.

1. ČTĚTE NÁVODY

Instalujte a užívejte tepelné a jiné spotřebiče v souladu s průvodní dokumentací výrobce.

2. HLÍDEJTE OTEVŘENÝ OHŇ

Nenechávejte bez dozoru otevřený plamen svíček, sporáku, krbu a zvyšte opatrnost při vaření.

3. POZOR NA CIGARETY

Při kouření a odhazování nedopalků do odpadkových košů nedopalky vždy dokonale uhasťte.

4. KONTROLA KOMÍNŮ

Dodržujte pravidla na údržbu a provoz spalovacích cest.

5. TOPTE, JAK SE MÁ

Nedávejte do blízkosti topidel hořlavé látky, popel ukládejte do nehořlavé nádoby.

Měli byste si uvědomit, že odpovědnost za své chování a za technické zabezpečení svých domovů proti požárům nesete pouze vy sami! Aby k těmto požárům nedocházelo a nedocházelo k úmrtím a zraněním, dodržujte toto BEZPEČNOSTNÍ DESATERO.

6. POUČTE SVÉ DĚTI

Dejte z dosahu dětí zápalky, zapalovače, vysvětlíte jim nebezpečí vzniku požáru.

7. VYBAVTE SVOJI DOMÁCNOST

Instalujte hlásiče požáru, vybavte domácnost hasičními spreji a přenosnými hasičními přístroji.

8. UDRŽUJTE V POŘÁDKU UZÁVĚRY INŽENÝRSKÝCH SÍTÍ

Hlavní vypínače elektrického proudu, uzávěry vody a plynu musejí být řádně označené a přístupné.

9. KONTROLUJTE ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

Kontrolujte pravidelně stav spotřebičů a šňůrových vedení.

10. UDRŽUJTE PRŮCHODNÉ CHODBY A SCHODIŠTĚ

V případě požáru oceníte, že budete moci z hořícího domu rychle utéct a zachránit členy rodiny.

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Detail plastiky erbu pánů z Pernštejna na vstupním renesančním portálu paláce pardubického zámku. Portál byl vytvořen za Vojtěcha z Pernštejna, dokončen ale až po jeho smrti. (foto V. Maryška, fotoarchiv VČM).

V posledních Toulkách jsem začal vyprávět o nejstarších privilegích města Pardubic a probrali jsme všechna ta, která jsou spjata s Vilémem z Pernštejna, zakladatelem významné epochy „Pernštejnských Pardubic“. Dnes se ohlédneme po těch, která jsou spojena s vládou jeho syna Vojtěcha z Pernštejna.

Vilém z Pernštejna zemřel 8. dubna 1521 a pánem Pardubic se stal mladší Vilémův syn Vojtěch. Po otci zdědil rozsáhlé statky v Čechách, stal se po něm i nejvyšším hofmistrem Království českého (byť s přestávkou), zatímco starší bratr Jan dědil neméně rozsáhlé statky na Moravě a s tím i titul moravského zemského hejtmana. Vojtěch zřejmě měl podle otcových představ založit českou větev rodu pánů z Pernštejna a Jan pokračovat v původní moravské rodové linii. Pardubice se pro Vojtěcha staly hlavním sídelním městem, a proto také pečoval o jejich rozvoj. Odrážel se nejen ve stavebních úpravách zámku, ale i v podobě samotného města (bohužel to jenom tušíme z dochovaných reliktů architektury). Z písemných pramenů pronikají náznaky dalšího hospodářského vzestupu města. Nepřímo je dokládají i zde nyní probíraná města udělovaná privilegia.

Hned na začátku Vojtěchova pardubického vládaření vydal na jeho prosbu král Ludvík Jagellonský městu 29. září 1524 privilegium na konání jarmarku na svátek sv. Bartoloměje. Jemu byl zasvěcen kostel postavený Vilémem z Pernštejna a onoho roku 1524 ještě patřil při něm panem Vilémem současně založenému klášteru minoritů; za pár let se ale kostel stal farním. Zřízení svatobartolomějského jarmarku představovalo pro širší region jistě atraktivní akci, na níž mohlo město určitě slušně profitovat. Uvědomme si, že tento jarmark se podle králova nadání konal po dobu osmi dní (!) a po této lhůtě pokračoval ještě „frejnk obyčejný“, tj. několikadenní volná nabídka nepro-

daného zboží trhovců za snížené, až velmi nízké ceny (jinými slovy: výprodej za akční ceny).

Roku 1530 se Pardubice dočkaly dalšího privilegia, které rozšiřovalo tržní funkci města a které na Vojtěchovu přímluvu vydal 8. dubna už nový král Ferdinand I. Habsburský. Ustanovil v něm, aby se na „Dlouhém podměstí u Pardubic“ (jeho jádrem je dnešní třída Míru) každoročně vždy ve středu po Hromnicích (2. února) konal po dobu tří dnů koňský jarmark. Zvláštní je volba místa: předměstí, nikoliv obligátní náměstí města v hradbách. Svědčí to o nadsandardním významu této části pardubické perněstejnské aglomerace. Tomuto konstatování nasvědčuje i další ustanovení zmínované listiny Ferdinanda I. Po skončení tohoto jarmarku se tam měl dokonce ještě konat každý pátek až do svátku sv. Ducha (též Letnice, tj. 7. neděle po Velikonocích) obyčejný týdenní trh. Šlo tedy o trh odbývajících se v této části města ve vymezeném období roku vedle tradičního týdenního trhu konaného na náměstí.

V létě roku 1531 činil Vojtěch z Pernštejna několik důležitých rozhodnutí v majetkových záležitostech a také se chystal pro jistotu a pro pořádek sepsat závěť. Mezi tím také 7. září vydal pro Pardubice další důležité privilegium. Aby se město mohlo rozrůstat o nové obyvatele a řemeslníky a protože „neměli jsou dostatku v gruntech rolních a loučních“, daroval Vojtěch z Pernštejna Pardubickým vesnice Lhotku a Bukovinu u Pardubic se vším všudy a vzdal se současně všech poddanských platů a ostatních povinností, jež z těchto vesnic dosud plynuly vrchnosti. Z textu listiny se

dovídáme, že toto prohlášení vlastně završovalo proces, který se začal s Vojtěchovým souhlasem uskutečňovat už předtím. Pardubičtí od roku 1525 postupně skupili všechny usedlosti i s pozemky od hospodářů obou vesnic, patrně již tehdy skomírajících. A roku 1531 už měli vše zapláceno. Vojtěch z Pernštejna za tento svůj dar ovšem zavázal městskou radu, že musí dbát na řádné opravy města, zvláště opevnění (hradby a valy) i opravy městských bran a cest. Měšťané se měli také starat o tehdy již započatou stavbu městské věže a vydržovat k ní trubače. Městskou věž nechal stavět Vojtěch z Pernštejna na prostranství za kostelem Zvěstování P. Marie (na dnešním Komenského nám.), ale ideální řešení, jak se ukázalo, to nebylo. Funkci městské věže totiž o něco málo později převzala novostavba věže Zelené brány.

Při darování Lhotky a Bukoviny si Vojtěch z Pernštejna vymínil, že rybníky, které zatopily pozemky na území obou vesnic, zůstanou majetkem pana Vojtěcha i potomních majitelů panství a Pardubičtí se nebudou dožadovat žádné náhrady, a to ani v případě, že by tam v budoucnu došlo k zatopení nějakých dalších pozemků. Znamenalo to omezení svobodného užívání darovaných, vlastně dříve koupených, pozemků u Bukovině a Lhotce (skutečně k tomu asi později docházelo). Proto pan Vojtěch udělil městu za tyto rybníky i za případné budoucí těžkosti s nimi spojené patřičné kompenzace. Do vlastnictví města převedl městský pivovar a vzdal se dosud odváděných poplatků z várky piva a za vodu. Městu dále postoupil v panském mlýně (na dnešním Wernerově nábreží) jedno kolo na mletí sladu a předal mu ještě masné krámy (stály rovněž na Wernerově nábreží za kostelem sv. Bartoloměje).

Významnou součástí privilegia se stalo potvrzení monopolu na odběr piva uvařeného měšťany v pardubickém pivovaru všemi krčmáři ve dvaadvaceti v listině vyjmenovaných vesnicích na pardubickém panství. Ti nesměli odebírat žádné pivo odjinud, avšak pan Vojtěch zavázal Pardubické, že „oni mají také piva dobrá vařiti, kteráž by se hoditi mohla, aby krčmáři od nich je berouci, škody nebrali.“ Nebyla to sice úplná novota, protože, jak se v listině konstatuje, přidělení zmíněných vesnic k pardubickému pivovaru učinil už Vilém z Pernštejna, ale nejednalo se patrně o rozhodnutí definitivní. Nyní, když se pivovar dostal cele do správy města a do městské pokladny plynuly všechny poplatky s vařením piva spojené, zahrnul Vojtěch z Pernštejna toto rozhodnutí do svého privilegia jako závazné, neměnitelné a trvalé. Z hospodářského hlediska se pro Pardubice jednalo o významné

ustanovení. Však také vrchnost později, když se snažila rozvíjet na panství produkci vlastních pivovarů, všelijak usilovala o redukci tohoto monopolu Pardubických.

Privilegium Vojtěcha z Pernštejna obsahovalo také potvrzení všech výsad učiněných městu Vilémem z Pernštejna s tím, že ustanovení některých z nich se nyní upřesnilo, respektive pozměnilo. Týkalo se to uplatnění odumrtího práva: odumřelý statek městská rada nyní smí prodat bez předchozího souhlasu vrchnosti a polovina utržených peněz má jít do městské pokladny a polovina ve prospěch špitálu. I toto ustanovení ve prospěch městského špitálu nebylo ničím bezvýznamným. Znamenalo příležitost akumulovat ve prospěch špitálu část příjmů plynoucích z prodeje některých domů a pozemků. Městská rada už také nemusela podle Vojtěchova privilegia nechávat schvalovat rozsudky vynesené městským soudem vrchností (respektive panským úředníkem), jak ještě nařizoval Vilém z Pernštejna, ale vrchnost zůstala jenom odvolací instancí, jedinou a poslední. Konečně se tu také město osvobodilo od ročních platů vrchnosti za dříve panem Vilémem postoupené pastviny východně za městem („jdouc k Bukovině“) a od dosud odváděných ročních poplatků z rozsáhlých obecních pozemků západně a jižně od města.

Privilegium Vojtěcha z Pernštejna ze 7. září 1531 je poněkud zvláštní v tom, že neobsahuje jenom pánova obdarování a milosti, ale deklaruje také povinnosti, které za to musí město plnit. Vojtěch z Pernštejna ovšem nespolehal jenom na prohlášení svých požadavků, ale nechal si od městské rady a vsí obce města (tj. od shromáždění všech právoplatných měšťanů) vystavit se stejným datem pergamenovou listinu opatřenou městskou pečeti, v níž se městská rada a obec města zavazuje, že bude za uvedená obdarování a milosti plnit všechny vyjmenované povinnosti a respektovat určené podmínky. Obě listiny (Vojtěchovo privilegium a přísězný závazek města) se tak asi, obrazně řečeno, předávaly někde na pardubickém zámku z ruky do ruky.

Je možné konstatovat, že vedle výše zmíněných tržních privilegií králů Ludvíka Jagellonského a Ferdinanda I. Habsburského, vydaných z Vojtěchovy iniciativy, přispěla jeho listina ze 7. září 1531 k následnému posilování hospodářského potenciálu a celkovému rozvoji města. Vedle městského zřízení a na něj navazujícího řádu města vydaného Vilémem z Pernštejna (1512) znamenalo pro Pardubice toto privilegium Vojtěcha z Pernštejna dokument zásadního významu.

František Šebek

